

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Acésta fóia ese câte 2 cóle pe luna si costa 3 florini val. austr., pentru cei ce nu sunt membrii asociatiunei.

Pentru strainatate 9 franci (lei noi) cu porto postei.

Abonamentul se face numai pe câte 1 anu intregu.

Se abonédia la Comitétulu Asociatiunei in Sibiu, séu prin posta géu prin domnii colectori.

Sumariu: Cincispredece ani din activitatea Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.— Suvenire dela Adunarea generala din Abrudu. — Procesu verbalu luat in siedinti'a I-a si a II-a a adunarei generale a XXVII-a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, ținuta in Abrudu la 5 si 6 Augustu n. 1888. — Procesu verbalu alu comitetului Asociatiunei transilvane luat in siedinti'a dela 17 Augustu 1888. — Scól'a superióra de fetitie din Sibiu (colecte). — Scóla civila de fete din Sibiu, susținuta de Asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Cincispredece ani din activitatea Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu*).

I. Precuventare comunicata adunarei din Abrudu in 5 Augustu 1888.

In lun'a curenta se inplinescu 23 de ani, de când Asociatiunea nóstra se bucurase mai anteu de ospitalitatea generósa a locuitorilor acestei comune classice si a impregiurimei sale.

In 6 dile ale lunei viitóre Septembrie se voru inpliní ani 27 de cându Maiestatea Sa imperatulu si regele acestei monarchii binecuventate de Ddieu prin prea inalt'a sa resolutiune binevoise a aproba statutele acestei Asociatiuni, pe bas'a càror'a suntemu fericiti a ne vedea si astadi in acésta incinta sacra, intru care, cá si in tóte celelalte, Ddieulu puteriloru si alu parintiloru nostrii asculta rugaciunile si ia aminte suspinele credinciosiloru sei.

Veti convení inse domniloru membri inpreuna cu mine, cá cu acésta ocasiune fericita se reflectamu cu totii la impregiurarea, cá acei copilandrii cari inainte cu 23 si cu 27 de ani se aflau in vre-o classe gimnaziala inferióra sau superióra, marginiti numai la studiile lor, astadi ei sunt barbati matori de 35 pàna in 40 de ani, éra cei nascuti in anii in cari s'a infintiátu Asociatiunea nóstra, in momentele de fatia intra si ei in luptele vietii publice, simtu in sine vocatiunea de a participa si densii la inaintarea scopuriloru acestei in-

*) Unu prea scurtu estrasu din acésta monografia a fostu pronuntiatu la deschiderea frumósei si memorabilei adunari generale dela Abrudu in 5 Augustu a. c.

stitutiuni, tocma pentru aceea ei voiescu se afle scopulu si sfer'a ei de activitate.

Imi va observa póte cinev'a, cá scopulu si sfer'a de activitate sunt definite si circumscrise limpede in statute si in corolariulu acelor'a, in regulamentu.

Fórté bine; esté inse la loculu seu intrebarea pusa de generatiunile care ne urmédia nóue, cá acelea statute si acelu regulamentu cum s'au aplicatu si ce rezultate au avutu in cei 27 de ani trecuti dela infintiarea Asociatiunei.

Mai avemu inse si un'a cauza de importantia suprema, cá dupa atàti ani trecuti se ne punemu susu atins'a intrebare. Parintésc'a intentiune a Maiestatii Sale cu acésta préinalta binefacere acordata poporului romanescu a fostu enuntiatu si precisatu limpede in resolutiunea prealabila emanata in 22 Ianuariu 1861 Nr: Cancelariei aulice 84, prin care cei 180 de suplicantii sunt auctorisati a'si compune statute, in sensulu legii de reuniunei din anulu 1852 cu scopu de a inainta literatur'a si cultur'a poporului romanu, precum si a inbarbata agricultur'a si industri'a*).

Ce ni s'a disu noue prin aceste cuvente binevoitóre? Vi se acórda rugamintea, pentru cá se ve dedati a ambla si voi pe picioarele vóstre, a ve cultiv'a si inavutí voi insive limb'a si literatur'a si a nu mai suferí cá se o deformédie si schimosésca altii; a ve deschide voi insive scóle, bibliotece, colectiuni, asiedimente filantropice, de care vedeti la compatriotii vostrii si in totu coprinsulu monarchiei. Voi cunósceti dicatórea ómeniloru. Dóre-me de tóta lumea, éra de mine mi se rupe inim'a. Se mai dóra odata si pe romanu de sàngele seu, de

*) A se vedea scrisórea gubernatorului principe Lichtenstein adresata presiedentelui Asociatiunei Andreiu br. de Siagun'a de dato Sibiu 31 Ianuariu 1861.

reputatiunea, de viitoriulu seu. Concrenti'a pe calea culturii si a civilizatiunii e deschisa si libera pentru tóte popórele monarchiei, fia-care in limb'a sa nationala.

Acesta si nu altulu este intielesulu cuvintelor co-prinse in susu citat'a resolutiune din anulu 1861.

Se cunósce acésta intentiune preainalta inca si din impregiurarea, cà nu multu dupa infintiarea Associatiunii transilvane s'a datu concessiune atàtu romanilor dela Aradu, càtu si celoru din Bucovin'a intocma spre aceleasi scopuri.

Asia dara nu numai fatia cu generatiunile care ne urmédia, ci si cu respectu càtra prea inaltele intentiuni am crediutu cà acum, pe la apusulu vietiei mele, sunt datoriu se aruncu la ocaziunea acést'a o privire retrospectiva preste trecutulu intregu alu Associatiunii transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, pentru cà se'i cunóschemu activitatea celu puçinu in ramurile principali. Me voiu adopera se fiu càtu se póte mai scurtu, se nu ve punu la proba patienti'a Dvóstra. Dara 27 de ani este unu periodu lungu destulu, episódele si peripetiile in acela multe si variate, pentru cà se nu le pociu coprinde, precum se dice, intru o cója de nuca.

Inainte de a face istoriculu acestei institutiuni daruite natiunii nóstre cà premiu pentru lealitatea sa, 'mi vine se me intrebu, cà óre amu intielesu noi importantia acestei institutiuni. Respunsu la acésta intrebare se'si dea fia-care din noi dupa càtu ilu ajuta priceperea si dupa cum 'i sioptesce consciinti'a. Eu la locul acesta voiu lasa se respunda càtiv'a dintre valorosii pilastrii ai Associatiunii, cari astadi nu se mai afla intre cei vii.

Primulu presiedente alu Associatiunii fericitulu mitropolitulu Andreiu br. de Siagun'a in cuventarea sa cu care a inchisu cea de antàiu sessiune in veci memorabila din 4—7 Novembre st. n. 1861 a disu càtra membrii adunati :

„Ne-amu adunatu in caritate, ne despartimu in caritate. Se dea Ddiu, cà pàna la capetulu vécului se fia totu asia. Se ne mai intàlnimu la mas'a mamei nóstre comune; se ne indulcimu de limb'a, de nationalitatea si de tóte càte sunt ale romanului. Luati sam'a in ce momente si in care epoca vietuim. Popórele mai inainte au pututu traí fàra literatura; éra astadi asia cev'a este curatu preste putintia. Feudalismulu aristocraticu s'a delaturatu prin desvoltarea puterii morale si cunós-cerea legiloru firesci; a pasitu in locul aceluia egalitatea de drepturi si egal'a indreptatire; se nu uitamu inse, cà puterea mintii si a geniului, sciintiele si artele sunt, care in dilele nóstre dau popóraloru taria si le asigura viitoriulu“ *).

Acestea sunt cuventele acelu prelatu ilustru, carele pe lãnga necurmat'a sa labóre pentru scóterea credinciosiloru sei din intunerecu si din umbr'a mortii, in totu timpulu archieriei sale a inavutitu literatur'a nóstra cu

*) Actele privitóre la urdirea si infintiarea Associatiunii etc. Sibiu 1862 la pag. 79.

carti scolastice si bisericesci compuse sau traduse de elu. Avea mare dreptu mitropolitulu Andreiu a provocá si pe altii cà se faca asemenea.

La trei ani aprópe, adeca in Augustu 1864 obser-vàndu mitropolitulu Andreiu, cum situatiunea se schimba dintr'unu anu in altulu in totu coprinsulu monarchiei, precum se schimba nuorii pe firmamentu, 'mi dise intru o convenire avuta la Brasiovu: „Se ne silimu a sustínea Associatiunea si a'i asigura viitoriulu; càci in acestea timpuri de schimburi iuti si neasteptate ni se póte intemplá, cà pe lãnga biserica se remànem numai cu acésta institutiune binefacatóre“.

Dupa alti trei ani fericitulu mitropolitulu Alexandru St. Siulutiu, care in 1861 deschisese colect'a la fondulu Associatiunii cu 2000 fl. amaritu in sufletulu seu si prevediendu'si mutarea sa din valea dureriloru, ne dise la apele dela Valcele: „Ferice de aceia dintre voi, cari veti cauta si aflá consolatiunea vóstra in cultivarea literaturii si in instruirea acestui poporu demnu de o sórte mai buna“.

Cu ce se probamu nestins'a dorintia a lui Timoteiu Cipariu de a vedea odata pe literatii romani intruniti pentru cultivarea limbei, inavutirea literaturii, inmultirea scóleloru, luminarea poporului? Mai incape aici intrebarea? Credinti'a sa in puterea de viatia neperitóre a limbei nóstre materne a fostu in mintea si in tóta fiinti'a lui Cipariu asia de tare, precum 'i fusese neclatita credinti'a sa cà christianu si preotu in immortalitatea sufletului seu. Din multimea scrieriloru sale lasate nóue cà hereditate nicairi elu nu 'si manifestase acea credintia cu atàta convictiune, cu càta o vedemu formulata in cuventulu seu pronuntyatu la inaugurarea Associatiunii in Novembre 1861, in care voindu a defín prefacerile prin care trecuse antic'a cultura romana, prin urmare si limb'a nóstra, pe acésta o numesce „unu tesauru nascutu cu noi dela țitiele mamei nóstre, dulce cà sarutarile maicutieloru, càndu ne aplecau la sinulu loru, tesauru mai scumpu decàtu viati'a, tesauru care de l'am fi pierdutu, de l'am pierde, de vomu suferí vreodata cà cinev'a cu puterea ori cu momene se ni'lu rapésca din mànilu nóstre, atunci mai bine, mai bine se ne inghitia pamentulu de vii; se ne adunamu la parintii nostri cu acea mangaiare, cà nu amu tradatu cea mai scumpa hereditate, fàra care nu amu fi demni a ne numí fiu loru: limb'a romana. Ci speramu in providenti'a divina, speramu in virtutea neinfrànta a natiunii, pe care intru atàti secolu nici in cea mai apusa sórte a ei nu a tradat'o etc“.

Si óre, pre càndu Cipariu apará limb'a nóstra materna si nationala cu atàta energia, vedesce elu vre-o hostilitate fatia cu vreun'a alta limba? Elu care se perfectionase, dóra cà nimeni altulu din acésta tíera, in diece limbi straine, elu care ținea cà unu individu valorédia atàti individi càte limbi cunósce si vorbesce? Nu, elu nu putea se fia strainu de càtra alte limbi, punea inse pe a sa inaintea tuturoru, o iubia precum iubise elu pe parintii sei, atàtu pentruca o supsesse cu țiti'a mamei-sei, càtu si pentruca i se pareá frumósa, usióra de inavutitu si cultivatu, sora cu limb'a classica latina si cu tóte cele

neolatine, pe care ajutat de limb'a romana le pôte in-
vata oricine in timpu neasemenatu mai scurtu si multu
mai bine decâtu cu ajutoriulu altei limbi.

Mai avuse acésta Associatiune unu presiedente va-
lorosu, din mare nefericire rapitu prea curendu spre
durere sufetésca generala din mijloculu nostru. Discu-
sulu cu care a deschisu Vas. Lad. Popu adunarea ge-
nerala din Gherl'a in 25 Augustu 1868, scurtu inse
multu coprindietoriu, citindu'lu astadi 'ti vine cá si cum
ai vedea pe oratoru cá se încérca se ia si se stringa
in bratale sale dintr'odata pe toti membrii Associatiunei,
precum apuci unu manunchiu de grâu curatu.

„Numai lumin'a, numai cultur'a ne pôte mântui;
cultur'a si lumin'a trebuie se ne dea putere in bratia,
cá se ne scimu apara viati'a, si minte si intieptiune
spre a ne scii conserva si inmultí cele trebuincióse intru
susținerea vietii“.

Acestea cuvente a le presiedentelui Popu erau pro-
nuntiate precum se dice pe la noi, din baierile inimei,
din convictiunea intima despre necesitatea imperiósá a
societatii ai carei membrii suntemu.

A urmatu dupa Popu intre altii câtí ne mai aflamu
intre cei vii, Iacobu Bolog'a, care se mutà dela noi numai
inainte cu doue luni, acelu sufletu candidu, acea inima
curata, intru care puteai cetí cá prin unu cristalu trans-
parentu. Sciti D-vóstre ce erá pentru Bolog'a Asso-
ciatiunea si nouele ei institute? Ea erá dupa altariulu
religiunei sale alu doilea altariu la care se inchinase
elu si caruia 'i sacrificà intru o serie de ani, spese,
timpu, caletorii obositóre pentru omu betrànu si adesea
linistea sufetésca de câteori simtia vre-o cursa aruncata
cu scopu de a'i submina si resturna sanctuariulu limbei
si alu culturei nóstre. Micu este elu, modestu si umi-
litu cá si bisericile religiunei nóstre cele de lemnu re-
mase din vécurile sierbitutii, elu inse este singurulu sanc-
tuariu, care in locu se ne desbine in confesiuni, sau
in partide politice, ne aduna si ne unesce pre toti la o
sánta Agape, precum erá cea gustata de crestinii din
biserica primitiva a lui Isusu Christosu.

„Rogu-ve aveti grija de Associatiune si de tinerele
sale institute, luati mesuri preparative si pentru adu-
narea ei generala“. Acesta fú testamentulu seu pe care
ni'lu lasà cu limba de mórte in 28 Maiu a. c.

Asia simtise si asia lucruse Iacobu Bolog'a pentru
prosperarea Associatiunei transilvane.

Sentimentulu de pietate si gratitudine de care sun-
temu inspirati cu totii m'a indemnatu, cá inainte de tóte
se inprospetedi celu puçinu memori'a acestoru câtiv'a
barbati eminenti dintre cei reupausati in Domnulu, cari
au datu aventu si mai multa putere de viatia acestei
institutiuni. S'au mai aflatu inse indata dela inceputu
unu numeru respectabile de barbati inspirati de aceeași
vointia si dorintia.

II. Primele incercari de a càstiga concessiune
pentru o societate literaria si de cultura se făcusera
mai antaiu in anulu 1850 in Vien'a, ceea-ce a insem-
natu numai a cercá marea cu degetulu, căci domnindu
in acei ani legi cu totul esceptiunale, ori-ce insoçiri de

barbati steteau in celu mai greu prepusu. Càstigaramu
inse si atunci concessiune pentru reuniunea femeii-
loru romané din Brasiovu infintiatu pentru crescerea
fetitieloru remase orfane de parintii cari 'si perdusera
viati'a in resboiulu civile. A fostu si acésta concessiune
o mare bunatate si aprobarea statuteloru reuniunei pro-
vocase o bucuria generala in sinulu unui poporu, care
se desvetiase de câte'vea vécuri a primí dela vreunu gu-
bernu unu daru de natur'a acestuia.

Dupa diece ani, adeca in 10 Maiu 1860 aprópe
180 de barbati in frunte cu trei prelati substernu la
gubernu prim'a petitiune, in care ceru voia de a infintia
o societate pentru literatura si cultura, spre care scopu
se li se permita a convocá la Sibiiu o adunare prega-
titóre, éra resolutiunea respectiva se fia inaintata la
adres'a prelatulu Andreiu br. de Siagun'a cu resiedinti'a
in Sibiiu, unde erá si gubernulu. Gubernatorulu prin-
cipe Lichtenstein 'si rezervà acésta cauza pentru sine
spre a o tractá pe cale presidiala si preste doue luni,
adeca sub dat'a din 12 Iuliu Nr. 2475/1860 trimite
respunsulu seu la Vien'a, unde mitropolitulu Andreiu
br. de Siagun'a se affá cá membru chiamatu de càtra
monarchu in asia numitulu senatu imperialu inmultitu
cu membrii din Ungari'a si Transilvani'a, cu scopu de
a se deschide cale càtra o viatia constitutionalu. In
acea resolutiune gubernatorulu reflectase, cá conformu
legei de reuniuni din 1852 nu se pôte acorda conces-
siune nici pentru o adunare pregatitóre, până cându
petentii nu substernu unu proiectu de statute incai in
liniamentele principali, pentru-cá din acelea sè se eu-
nósca in câtva, care aru fi scopulu propriu si dorinti'a
petentiloru; preste acésta gubernatorulu le mai spune
acestora verde, cá elu nu s'ar putea invoi cu unu feliu
de organisare nationala esclusiva, buna-óra care ar'
semena cu cea sasésca de inainte de 1848 sau cu cele
aristocratice, care nu suferiau in sinulu loru pe nici-unu
altu muritoriu, daca nu erá sànge albastru (meriu) cu-
ratu celu puçinu de trei sute de ani.

Asia dara ni se mai cerea patientia. Prelatulu
br. de Siagun'a se adresà din Vien'a càtra unii barbati
romani cu invitare cá sè se apuce fiacare de compunerea
câte unui proiectu de statute, ceea-ce s'a si intemplatu
asia, cá dupa întórcerea sa dela Vien'a fú in stare de
a incunoscintia pe gubernatoru sub dat'a din 6 Decembre
Nr. 981/1860 cá proiectulu nostru de statute este gat'a
si cá remàne numai cá sè se permita petentiloru a se
consulta asupr'a loru.

In restimpulu acesta intrevení unu episodulu relativu
la cultur'a limbei nóstre, pe care credu cá e cu scopu
cá se'lu intretiesemu la loculu acesta si carele este, cá
dela ministeriulu centrale din Vien'a venise càtra guber-
nulu Transilvaniei ordinu insoçitu de unu proiectu de or-
tografia, cá se convocó la Sibiiu câtiv'a literati romani
cu provocare cá se ia in discussiune acelu proiectu, si
preste totu se 'si dea opiniunea clara, bine formulata
asupr'a unei sisteme ortografice, dupa care aru voi ro-
manii cá se'si scria limb'a loru cu litere latine in viitoriu.

Ce se fia acést'a? Regimulu unei monarchii vaste, dara poliglotte se voiéscá a se interesa tocma elu de modulu scrierei in limb'a nóstra! Ómeniloru cari judeca numai pe désupr'a sau nu judeca nicidecum, li se pareá acéstá mesura a ministeriului respectivu, cá si cum o ar fi luatú elu éca asia, intru o óra de distractiune. Cu totulu alt'a fú inse parereá ómeniloru cari urmarescu in tóte epócele desvoltarea evenimentelorú mai de aprópe. Legile imperiului si tóte dispositiunile gubernelorú din provincii se publicau dela 1850 incóce pe lângá originalulu germanu inca si in limbile natiuniloru respective. La inceputu au fostu discussiuni intinse atátu in Sibiiu cátu si in Vien'a asupra intrebarej, cu ce litere sè se tiparésca legile in limb'a romanésca. Unu referente gubernialu fostu mai inainte secretariu la comand'a generala, unu adeptu alu lui Machiavelli, fúsesse de parere, cá spre a ținea pe poporulu romanu dèsbínatu nu numai prin confesiunile religióse, ci si prin limba, gubernulu in vederea unui scopu atátu de mare (alu discordiei si urej) se nu crutie spesele de cãtev'a mií mai multu pentru tipariu, ci se dispuna a se tiparí acelasi textu de legi, decrete, instructiuni si alte publicatiuni oficióse pentru romanii greco-catholici cu litere latine, din contra pentru gr. resariteni cu slove ciriliane cá cele serbesci. Solidaritatea romaniloru, care inca nu apucase a fi cutrierata prin alte maiestrii in 1850 si anume deputatiunea din Vien'a a sciutu se departedie acea batjocura planuita pentru natiunea romana si buletinulu (Landesgesetzblatt) s'a publicatu numai cu asia numite litere civile sau reformate, cá mijlocitóre de trecere dela cirile si glagolitice la cele latine, comune la cele mai multe popóra europene.

Acum inse dupa diece ani vine insusi regimulu centralu si dice romaniloru: Voiescu cá se ve apropiati si voi de popórale civilisate si se ve faceti loru cunoscuti scriindu cu literele adoptate de acelea din vécuri; inse cum se scrieti cu acelea, este numai tréb'a vóstra; eu ve trimitu aici numai unu proiectu, faceti cu elu ce sciti voi.

Acelu proiectu erá celu cunoscutu din Bucovin'a intócmitu de zelosulu si neuitatulu nostru confrate profesorú Aronu Pumnulu.

Pe 2 Octombree 1860 au fostu convocati la Sibiiu optu barbati, cari sub conducerea lui Timoteiu Cipariu alesu presedinte si cu asistenti'a lui Dr. Paulu Vasiciu cá comisariu trimisu din partea gubernului in timpu de o septemana au scarmanatu proiectulu bucovinénu, au compusu unu proiectu cu totulu nou de ortografia cu litere latine si apoi impreuna cu protocólele siedintieloru l'au inaintatu la gubernu.

Abia 'si inplínise acea comisiune de optu membrii missiunea sa, pre cându lumea fú surprinsa cu diplom'a imperatésca din 20 Octombree 1860, prin care pre lângá ce tindea se asigure integritatea monarchiei, garantá autonomi'a tieriloru singuratice, sfarm'a si mai multe bariere ale feudalismului deschidiendu pórtá largá si classelorú nesuferite pàna in 1848 de a petrunde inlainerulu for-

taretieloru constitutionale si a ocupá loculu cuvenitu loru intrensele.

Asia dara de aci incolo avea se ia parte si poporulu romanu la viati'a constitutionalá, éra in acea activitate asa, elu avea se probedie cá se afla in proprietatea unei limbi apte de a'si comunica bine si la intiellesulu ideile si vointiele sale.

Acum dara ratiunea comisiunei de optu insi erá pe fatia. Gubernulu imperiale nu putea se astepte in infinitu pàna ce'si voru terminá filologii disputele lor. Totu asia fãcuse si Gubernulu tieriloru vecine cu puçia mai inainte; dupa-ce lasase literatiloru timpu de ajun cá se caute chieile limbei, in fine ministeriulu Io Ghic'a dupace se invoí asupra cãtorva regule sir, decretá puru si simplu dicéndu: Acést'a e deocamdata ortografi'a cu care au se scria toti functionarii statului, éra perfectiunea remane in grij'a viitoriului; statulu modernu nu póte fi nici o di fãra scrisóre si fãra tipariu.

Cu dat'a din 31 Ianuariu 1861 gubernatorulu respunde la cererea din 6 Decembre, cá romanii se potú aduná pentru constituirea defínitiva a societatií loru. In 22 Februariu Escel. Sa br. de Siagun'a pe atunci episcopu convóca pe diu'a din 9/21 Martiu 1861 la conferentia pe toti acei barbati romani, cari au subscrisu petitiunea din 10 Maiu 1860, cá se desbata proiectele de statute si se adópte pe unulu din acelea, cá se póta fi inaintatu si supusu la prea inalt'a aprobare.

In acelu restimpu, adeca pàna in Martiu éra si mai intrevenisera doue episóde, si anume conferenti'a cea mare nationalá politica din Ianuariu a poporului romanu din Transilvani'a, éra alt'a de importantia generalá pentru tóta monarchi'a, prea inalt'a patenta din 26 Februariu.

Fiindu érna grea si dupace unu numeru considerable participase la conferenti'a din Ianuariu, la acéstá cum amú dice literaria, au participatu numai 34 insi, dela cari au emanatu apoi proiectulu statutelorú nóstre dupa desbateri de trei dile intregi, in care adesea cãte unu singuru cuventielu frementá capetele ómeniloru, cá nu cumva la gubernu se fia intielesu pe dosu si se impedece sau se amâne aprobarea loru. Statutele subscrise de cãtra episcopu cá presedinte si de alti 29 participanti in siedinti'a din 11/23 Martiu, dupa aceea indatá in 28 Martiu au si fostu inaintate pe calea gubernului provinciale la Vien'a.

Acum'a ne aflámu sub altu gubernu provincialu mutatu la Clusiu, cu comitele Emericu Miko in frunte si la cancelari'a transilvana din Vien'a cu baronulu Franciscu Kemény. Prea inalt'a decisiune de aprobare purtá dat'a din 6 Septembrie, éra intimatulu cancelariei aulice transilvane din Vien'a din 13 Septembrie Nr. 2868 si comunicatulu gubernului venitu cãtra presedintele episcopu este din 26 Septembrie 1861.

Asia dupa 16 luni computate din 10 Maiu 1860 pàna in 13 Septembrie 1861 inteligenti'a poporului romanu ajunse cá se'si cãstige unu locu de convenire, unde se nu aiba a face nici cu scolaticismulu theologiloru, nici a se aruncá in vultorile politiceí militante, ci a se

marginii pe câmpulu celu de altmentrea fôrte largu, totodată frumosu și datatoriu de viația alu literaturii și alu științelor, precum și a căuta neîncetatu mijlôce, nu fantastice, ci reali și oneste spre a lumina, cultiva, învâti și fericii pe poporu, pentrucă se fia fericita țier'a.

I-a Adunare generala.

În 11 Octombrie președintele ad hoc convoca pe diu'a din 4 Noiembrie st. n. la Sibiu „pre toti inteligenții națiunii noastre, cari voiescu a fi membrii ai Asociațiunii, spre a luá parte la inaugurarea și deplin'a constituire a aceleiasi“.

În acea antei'a adunare generala s'au înscrisu și facutu dintru odată 212 membrii, dintre cari unu prelatu cu 2000, altu prelatu cu 1050 fl., 7 inși cu câte 200 sau 210 fl., 14 cu câte 100 ori 105 fl., 25 cu câte 10—15—20 fl. toti ceilalti cu câte 5 fl. în sum'a totala 5600 fl.

În cuventulu prin care președintele br. de Siagun'a a deschisu prim'a adunare generala și a proclamatu constituirea Asociațiunii, eruditulu prelatu anunția în data la începutulu cuventarei sale, din convicțiune deplină, că problem'a Asociațiunii noastre pre câtu e de nobila, frumoasă, și unica în felulu seu, astadi (adeca atunci) în întreg'a națiunea noastră din tôte părțile pe unde se afla ea, pre atâta e și de serioasă și grea, pentruca cere „o perseveranția de feru și sacrificiu din inima“.

Se aruncam o cautatura, fia și numai fugitiva preste program'a stabilita în aceeasi adunare, nu pe unu anu sau doi, ci pre vre'o cincideci de ani înainte și în presupunere că venitul curatu alu Asociațiunii va fi celu pușinu de 40—50 miș florini pe anu; atunci apoi ne vomu convinge cu totii de marele adeveru coprinșu în acele cuvinte ale președintelui.

Canoniculu Cipariu în respunsulu seu monumentale datu președintelui, după ce constata, că decâtu mórtea naturala mai este mórte și mai cumplita pentru omu, sclavi'a, despartirea de ai sei, și mai pre sus de tôte simțiulu unei ruine nationale, trece apoi cu spiritulu seu totdeun'a înalțiatu sus preste pros'a vietiei, prin labirintulu și prin ruinele tuturor vécurilor, de cându romanulu se numesce pre sine romanu și adaoge: „Unu razimu nationalității romane se înplânta astadi, ci speramu, că asemeni razime de ast'a și de alte forme se voru înplânta și de aci înainte și mai multe, și mai puternice“.

Fericitul Cipariu nicidecum nu s'a însielatu în speranția sa descoperita înainte cu 27 de ani.

În ședinți'a a trei'a după alegerea membrilor comitetului și a funcționarilor sei s'au alesu și 27 membrii onorari, între cari și trei neromani. În ședinți'a IV se iau mai multe mesuri economice și de acomodarea localului destinat pentru cancelari'a Asociațiunii, după care sesiunea se închide cu multa bucuria și între felicitari reciproce.

(Va urmá).

Suvenire dela Adunarea generala din Abrudu.

Lucrarile Adunării generale a Asociațiunii noastre din estu-anu și tôte conclusele luate de către aceeasi în doue ședinții ale sale sunt coprinse în partea oficiala a acestui organu alu seu, descrise conformu usului observatu președinteni, la întielesu, înse fôrte pre scurtu, ficsându numai rezultatele, cu omiterea ori-caroru discussiuni, precum și cu trecerea preste o multime de împregiurari și întemplari ce aparu la ocașuni de acestea. Tôte acelea se lasa în véculu nostru din partea comitetelor și oficiilor respective în grij'a sau mai exactu la placerea corespondentilor de diarie, cari le aduna, le grupédia, unii după cum li s'au prezentatu chiaru lor, dacă au fostu președinteni de fatia, alții numai după cum le convine lor pentru vreunu scopu rezervatu, și érași unii numai după cum au fostu informați în absentia, éca asia, pe sarite, una înainte alta înapoi, unele exacte, altele visate sau inspirate de vre-o fantasia ferbinte.

Diaristic'a din patri'a noastră de tôte trei limbile a luat la cunoștinția și lucrarile adunării din Abrudu, înse din puncte de vedere câtu se pôte mai diferite. Unu diariu din Clusiu și altuia din B-Pest'a nici decum nu 'ia convenitu, că acea adunare a decursu în ordine exemplara și cu o demnitate careia se'i cauti parechi'a; deci ele au inventatu fabul'a despre diferentie confesionale, că-ci vedeti D-vóștra, dela Blasiu n'au mersu totii ddni canonici septuagenari și octogenari, nici profesorii nu și-au curmatu sarmanii cur'a dela apele minerali, ci numai unii, éra dela Brasiovu înca n'au venitu, totu de frica, că nu cumva se'si sara în capu unii la alții, cu manifest'a calcare a §-ului 3 din statute.

Unu diariu fu torturatu de visuri și mai rele: elu vediu în curtea spațioasă a bisericei gr. or. în care s'au ținutu ședințiile, nesce lupte spaimântătoare între partidele numerosilor candidați la „domnia“, i se infatiosiară intriganti în forme monstruóse de balauri, cari înghitu pe candidatii adversari.

Unu altu corespondente vede în membrii comitetului ómeni cari nu facu nimicu, că nu storcu apa din pétra nici nu scutura sute de miș din manec'a sumanului; ci lasa numai, că la anulu viitoriu va merge elu la Fagarasiu cu o compania de vre-o 50—60 ómeni de ai sei și'i va spulbera că și cum nu aru mai fi fost pe lume*). Totu la acesta nu afla gratia nici comitetulu aranjatoriu, 'lu dóre capulu și de frumosulu concertu din Abrudu.

Înainte de adunare cu vre-o doue septemâni unu altu fericitoriu alu poporului romanu facuse descoperirea de înportanția ne mai audita în Analele omenimei, că la adunari de acestea ómenii 'și petrecu, se veselescu, facu musica, se punu se dantiedie, de unde apoi te pomenesci, că la câteva luni de dile sau la anulu urmédia. și casatorii frumoșe și înca încrucite, dintr'unu colțiu

*) Oh că de ar' face, sè se mai schimbe rolele, se mai plece și alții la cersitu în fia-care anu până ce voru aduná și ei vre-o suta de miș la fondu.

de tíera in celalaltu, spre consolidarea elementului nostru nationale, spre apararea homogeneitatii sale, spre intarirea si nobilitarea rasei. Ce nefericire pentru misantropi !

S'au aflatu si ómeni de aceia cari agitasera in muntii apuseni in contra comitetului cu scornitur'a, cà cele 44 de sale si chilii ale internatului aru fi prea preste mesura mici si strimte, càci nu aru incapea in fia-care càte 60 de eleve si alte absurditati de acestea.

Altii éراسi sustínu mortísiu, cà 220 fl. v. a. pe 10 luni nu sunt 220 fl. ci sunt 400 si 500 fl., cà si cum Associatiunea si respective comitetulu s'ar fi obligatu vreodata càtra cineva. cà din 220 fl. se copere si spesele caletoriei eleveloru incóce si incolo, se le inbrace si incaltie, se le cumpere carti scolastice, note de musica, se platésca in casu de morbu medicu si medicina, precum si óre de lectiuni pentru studii facultative, in fine si materialu pentru lucru de màna, care este proprietatea eleveloru, adeca totu spese de acelea, pe care parintii de positiune sociala mai inaintata le facu cu ficele loru ori-càndu, adeca si daca le-aru ținea acasa.

Preste inectivele aruncate cu perseverantia de càtra unu corespondente in fati'a comitetului trecemu la ordinea dilei, cà si cum acelea nu ar' fi existatu din diu'a in care adunarea generala 'si dete verdictulu seu in 6 Augustu a. c. asupra loru; ne simtimu inse obligati in consciintia a revení la primirea de càtra iubittii nostrii confrati din Abrudu, din Rosii'a, din comunele Buciumu si din tóta regiunea de pre doue miliarie patrate si a declara susu si tare, din propri'a experientia, cà din 27 de adunari generale ținute in acesti 27 de ani nici unic'a nu a decursu in ordine si concordia mai doioasa, mai incalditóre de inimi si mai inalfiatóre de spirite, decâtu a fostu acésta adunare dela Abrudu. Cei cari amu participatu si la adunarea din 1865 celebrata in acelasi opidu, ne aducemu prea bine aminte si de caldurós'a primire si de petrecerea de atunci in mijloculu acestui bravu poporu, acum inse dupa 23 de ani aceiasi óspeti vechi si inbetrániti, ne simtiramu cà farmecati in societatea densiloru. Este datin'a la ocazioni de acestea a vorbí multe despre asia numite comitete aranjatóre, a pretinde si mai multe dela ele, fàra a reflecta, cà anume in localitatile mici chiemarea unui comitetu aranjatoriu este inpreunata cu greutati atàtu mai mari, cu càtu multi óspeti nici decum nu se indupleca a preinseintia venirea loru celu puçinu cu 5—6 dile inainte, cum si a denota numerulu persóneloru din famili'a cu care vinu. Intre impregiurari de natur'a acestora comitetulu din Abrudu a fostu mai pre sus de ori-ce lauda, încàtu remàne numai cà se damu si la loculu acesta espresiune celei mai calduróse recunoscintie si multiamite càtra acelu comitetu si in specialu càtra energiosulu seu presiedente. Cu comitetulu inse au rivalisatu toti locuitorii betráni si tineri, barbati si femei, in frunte cu preotimea si cu toti honoratorii din tóte clasele societatii romàne, impreuna cu sociile si cu ficele loru, acelea fiintie, dintre care multe semenau a fi decopiate dupa statu'a Iunonei, éra altele

cà esite de curèndu din colegiulu Vestaleloru de odinióra, stature svelte, miscari usióre, fetie vesele, dara cam scumpe la vorba, cum stà mai frumosu femeii romane.

Cine nu scie ce însémna cuventulu latinescu *spontaneitate*, cànd cineva face de buna voia, neindemnatu de nimeni pe lume, orice place la toti ómenii buni. Acea spontaneitate insoçita de o bucuria candida cà risulu prunciloru, se manifestá preste totu cà si o inspiratiune generala.

Aceleasi sentimente au predominitu in meduvosulu discursu de buna venire pronuntiatu de càtra reverenti'a s'a domnulu protopopu Ioanu Gallu in fruntea deputatiunei care esise la Bucium-Cerbu intru intimpinarea membriloru comitetului Sàmbata sér'a; de acelasi spiritu au fostu petrunsa si salutarea caldurósa rostita de càtra dnulu advocatu si proprietariu A. Filipu la deschiderea primei siedintie, éra cuventarea rev. sale d-lui parochu D. Adamoviciu pronuntiatu la inchiderea sesiunei cu caldura si verva, ne revocà in memoria cuventele primului presiedinte din anulu 1861: Ne amu adunatu in caritate, ne despartimu in caritate. (7 Novembre 1861).

Cà la alegerea de presiedente s'aru fi escatu intrige si inca de cele confessionali? Nalucire desiérta sau scornitura din reutate. Adeverulu este cu totul altulu. Inainte de adunarea generala cu doue trei septemàni discutendu-se cestiunea alegeriloru in conversatiuni private aici in Sibiiu si pe airea, secretariulu I. intre alte argumente pe care le aducea elu contra sa, mai reflectà si la impregiurarea, cà de si dupa liter'a si spritulu statuteloru Associatiunei confessionalismulu in sinulu acesteia nu póte fi consideratu in nici-o privintia, totusi cu respectu la presiedenti si vice-presiedenti in cei 27 de ani trecuti s'a introdusu pe tacute si prin o conniventia fratiésca usulu, cà de ex. daca presiedentele érá gr. or., v.-presiedentele se fia greco-catolicu si vice-versa, éra alegerile celorlalti functionari au fostu lasate totdeun'a in voi'a intempleriei; deci urmàndu usului anterioru se cuvine, cà de aici inainte presiedentele se fia pre càtiv'a ani unu barbatu gr. orientale si anume dintre cei locuitori in Sibiiu cu atàtu mai virtosu, cà de cincii ani incóce agendele presidiului s'au inmultitu preste asteptare si cà acum a fi presiedente nu este numai o simpla distinctiune si demnitate, ci unu oficiu si sarcina, sau precum se esprimase elu intr'o di pe nemtiesce: „nicht nur eine Würde, sondern auch eine Bürde“, ceea ce si pe repausatulu Iacobu Bolog'a ilu apasá greu, precum elu insusi o spunea de multe-ori in conversatiuni amicabile. La ocazioni de acelea se si observase, cà dintre barbati gr. or. din locu incependu dela mitropolitu, aru fi patru si afara din Sibiiu unu alu cincilea barbatu eminentu si laboriosu, càroru li s'ar putea oferí acea demnitate si acea sarcina; remanea inse cà cineva sè se convinga, daca un'a s'au alt'a dintre acelea persóne distinses voiesce sau nu a primí demnitatea cu sarcin'a, pentrucà in casu de neprimire Associatiunea se nu ajunga in inpasulu de a se mai

convocá un'a alt'a adunare. Cestiunea de alegere la presidiu considerata din acestea puncte de vedere s'a ventilatu ici colea si in Abrudu, mai virtosu dupace presedentele ad hoc la finea siedintiei I a rugatu pe membrii adunarei, cá pentru a dou'a siedintia se binevoiésca a veni cu bilete scrise separatu pentru fia-care din acele patru functiuni remase vacante si pentru unu membru ordinariu. Adunarea trecù la ordinea dilei preste aceea propunere a presidiului. Ce se'i faci, ea este suverana intre marginile statutelor sale.

Asia dara la alegerile din Abrudu nu a fostu nici umbra de diferentie confessionali; ba ce e mai multu, la unu momentu cându fù atinsu si confessionalismulu respectatu numai prin usu, unu membru dintre cei mai seriosi replicà dicèndu: „Ian las' domnule, cá aici in muntii nostri inteligenti'a nóstra de multu nu mai sufere de asemenea gargauni“. Daca in curtea bisericeii au urmatu discussiuni in grupe, fórte bine s'a facutu. Adeca ce, la alegeri precum au fostu si acestea, ómenii se remàie muti si se votedie la vre-o comanda? Ar' fi fostu mai bine daca membrii s'aru fi consultatu multu mai inainte si in deplina cunóscere a vointiei persónelor pe cari avusera de cugetu a le candida.

Concertulu din Abrudu? Cine ce are cu acelu concertu? Baluri, concerte, representatiuni dramatice, declamatiuni sunt totu atâtea intreprinderi locali, la care Associatiunei nóstre nu 'ia venitu nici odata in minte cá se pretinda vre-o ingerentia, cu atátu mai puçinu vre-unu càstigu dela acelea. Totu ce au facutu comitetele ei in cursulu aniloru a fostu, cá se róge pe poporatiunea romàna din localitatea respectiva, se nu'si incórde puterile, se fia incredintiati, cá membrii comitetului cari mergu la adunare, n'au nici-o pretensiune pentru persónele loru, unu adapostu cá se nu'i plóie, unu asternutu, càtu mai simplu, o fertura romanésca si apa buna, nimicu mai multu. Cérca inse de opresce pe femeile nóstre, cá se nu te primésca asia cum sciu ele. Dara apoi baluri, teatre, concerte costa bani si acelea se intreprindu uneori cu risicu de a perde in locu de a càstiga. Preste acésta unele localitati ísi au lipsele loru locali, pe care voiescu se le acopere la oca-siuni de acestea din asemenea venituri, si scimu unu orasielu, care in urmarea unei adunari generale de ale nóstre càstigà o sumusióra cu care incepù se'si pardosésca marginile pietiei si ale unoru strade, cá se nu mai innóte prin tina si balti. Cu tóte acestea dela multe adunari au incursu din bunavointi'a si zelulu locuitoriloru totu venitul curatu din asemenea intreprinderi in cass'a Associatiunei. Concertulu din Abrudu a fostu curatu intreprindere a dloru frati Murasianu pe risiculu domnialoru.

Càndu óre ne vomu deda si noi romanii din acésta tíera a pune inmiitu mai sus folósele morali, intelectuali, propagarea limbei nationale, cultivarea artelor si a portului romanescu, decàtu incassarea de 2—3 suti-sióre? In ochii mei singuru balulu din Abrudu inbuldítu asia precum a fostu in sal'a puçin spatiósa, valorédia mí de florini atátu din caus'a costumelor in care s'au

presentatu circa $\frac{2}{3}$ parti a le femeiloru si fetitíelor, càtu mai alesu pentru spiritulu care domnia in acea societate.

Cá unu pendantu alu balului se póte considera cu totu dreptulu petrecerea de Marti installata de càtra dómn'a Ivascu in casele sale in onórea dómnei Maria Cosm'a, cá espresiune de recunoscintia pentru ospitalitatea cu care primesce preste anu pe ficele mameloru din Abrudu si Buciumu, càte frequenta aici in Sibiiu scól'a Reuniunei femeiloru romane sau scól'a civila.

Barbatii ar' fi avutu cauza de a pismuí pe cocóne pentru frumós'a serata dansanta dela famili'a Ivascu, daca ei in aceeași di nu s'ar fi desdaunatu in mani'a elementelor in modu stralucitu la comunele Bucium. Membriloru comitetului li s'a inpusu de sinesi datorinti'a de altmentrea prea placuta de a caletóri in acelea comune, atátu cu scopu de a face cunoscintia mai de aprópe cu membrii fundatori si pe viatia cu càti se póte in adaveru fali Associatiunea, càtu si spre a cercetá pe acelea familii frumóse, ficele càrora au statu in internatulul Associatiunei, in fine si pentrucá se respunda la invitarea fratiésca si caldurósa o fruntasiloru preoti si mireni, venita de acolo. Membrii comitetului cari dedesera càteva visite si in diu'a precedenta, Marti incepura din nou dela generós'a familia Danciu in palatulu ei dela Bucium-Cerbu, in care dómn'a casei in portulu seu curatu nationalu prea frumosu intimpina pe óspeti cu fatia senina, dara cu demnitatea unei adeverate matróne, éra consortele seu cu cautatur'a sa blànda si schinteitóre de bucuria fratiésca. De aici salutàndu la casele sale pe dnulu parochu Ioanu Todescu renumitu in acelu țnutu mai virtosu pentru ingrirea estraordinara de a ținea la scóle pe fii si ficele sale, si continuàndu visitele, ajunsera pe plóia necontenita dupa $2\frac{1}{2}$ óre la Bucium-Siesa, unde salutara pe venerabilulu parochu septuagenariu Iosifu Ciura, éra de aici in ordine pe la membri generósei familii Macavei, pàna ce ajunsera la d-nulu Alexandru Macavei. In curendu casele d-sale spatióse abia mai incapéu pe óspeti, càci de si membrii comitetului manecasera din Abrudu pe tacute, in scurtu inse le urmara alti óspeti numerosi in vre-o douedieci de trasuri, cari se impartira pe la fruntasii comunei. Mesele intinse necurmatu se incarcau din nou cu bucate alese si gustuóse, éra beuturile curgáu cá din isvóra. O singura nemultumire aveau primitorii, nu óspetii, éra aceea erá, cá din caus'a ploiloru necontenite si a drumului defundatu nu potu conduce pe óspetii loru sus la minunatululu munte de basaltu Detunata, unde se facusera preparative din partea locuitoriloru dóra cá nici odata dela 1852 incóce.

Dupa amédi, pre cându cugetámu la reintórcere in Abrudu, cineva invita pe toti óspetii dela casele particulariloru in scólele cele nóue ale comunei, sub pretestu cá se vedemu unu dantiu muntenescu. Cele doue salc se implu de óspeti; in un'a inse vedeai mese lungi intinse, care gemeau de multimea bucatelor. Dómn'a Danciu invita pe membrii comitetului cá se ocupe locurile destinate loru si dispere. Càtev'a minute si totu

dumneaei însoțita de alte femei tinere și frumoase în frunte cu unu preotu că oratoru intra în sala și după o salutare cordială pronunțată de către acesta oferă alesului presedinte unu pomposu buchetu de flori, pe ale carui panlice albastre și late se vedea inscripțiunea Pentru progresulu culturai romane. Betranulu surprinsu pôte că niciodată în viața sa, în fine aflându cuvente de multiamita ferbinte primesce buchetulu în numele Asociațiunei și alu Comitetului ei. „Acăsta este numai o particică din pregătirile de primire și petrecere făcute la Detunata, dacă ploile acestea nu ne-ar' fi stricatu totu planulu“, ne reflectă un'a din frumoșele Buciumane. De aci înainte conversațiunea se prefacă în adevăratu ospetiu; mănncari și beuturi în abundenția la unu locu, musica și dantiuri nationale în cealaltă sala până pre inserate, cându numai siliti de timpulu înaintatu ne luaramu Remasubunu dela acelu poporu plinu de viația și bogatu de sentimente atâtu nationali câtu și patriotice.

Pre cându se amestecă diu'a cu nópțea mie 'mi venia se cântu cu poetulu dela 1862:

Tiér'a mea are câmpii manóse,
Dealuri înalte cu mândre flori,
Isvóra limpedi și recoróse,
Unu ceriu albastru, prea rar cu nori,
Între munti falnici, plini de-avutie
Strainii aflá asilu în ea,
Îi alaptédia cu bucuria;
Ah, eu sunt mândru de tiér'a mea!

Tiér'a mea are neveste brune,
Neveste blonde cu ochii vii,
Cu sinuri albe, cu inimi bune,
Cu cositi negre și aurii:
Are copile că nesce ține,
Ce ori-ce durere cumplită grea
Cu a loru privire potu se aline;
Ah, eu sunt mândru cu tiér'a mea!

Si rugaciunea din oper'a Michaiu:

Mare Dómne alu puterii
De sus cata pe-a mea tiéra;
Ochiulu teu alu Provederii
Védia sórtea cea amara
Si-o protéga neincetatu etc.

Inca și din cânteculu Margaritei, strofa 6:

Dar' ce dicu? Ah? unde este plaiu
Mai frumosu, mai veselu, mai bunu de iubire,
Decâtu tiér'a nóstra, acestu dulce raiu,
Plinu de încântare, plinu de fericire?
Acolo'mi e dorulu, acolo me vreu,
Lasa-me aicia se moriu, dragulu meu.

Din program'a comitetului locale era cunoscutu, că pe a patr'a di Miercuri óspetii erau invitati la Rosii'a. Ceriulu începuse a se însenina; seninu ori nu, cei șiepte membri ai comitetului se simțiau atrasi de aceleasi simpatii către frații Rosieni că și către Buciumani. Ei plăca

la ór'a fixă, dau vizitele cuvenite; într'aceea ajunge multimea óspetiloru; mai multi intra în sinulu pamentului spre a vedé minunile montanistice; după esirea din imperiulu lui Pluto se împartu cu totii pe la câteva frunțasi ai comunei, éra 26 dame și 43 barbati folosescu ospitalitatea unica în feliulu seu a prea stimatului domnu Dr. med. Caianu. Primirea ce avuseramu la cas'a dsale, acelu farmecu simpaticu cu care dómna casei a știutu se oblige pre totii și pre tóte, este descrisu în „Telegrafulu Romanu“ din 4/16 Augustu mai bine decâtu amu fi noi în stare de a face. Éca ce întielegu barbati cându 'i audimu vorbindu despre „femeile modelu“. A ospetá 69 de persóne cu atâtă precisiune, în liniste, că pe nesimțite, între glume și rísuri că și cum nu ar' cunósce ce este ostenél'a, într'unu orasielu neînsemnatu, éra nu în vre-o capitală mare, face neasemenatu mai multu decâtu a da mese la sute de persóne în restaurante stralucite.

Multe toasté frumoșe și cu simburé se audira pronunțiate de barbati la acelu ospetiu oferitu cu profusiune de d-lu Dr. Caianu și consórt'a sa, éra alu dómnei Mari'a Cosm'a invitata de către dame a ridicá unu toastu în numele denselor, uimi pre totii nu numai prin stilu și elegantiă în expresiuni, ci și prin curagiulu personale alu unei inime de mama adevărată, alu carei instinctu finu o face se distinga limpede pe adevăratii amici ai creșterii sexului femeiescu. Red. „Trans“.

PARTEA OFICIALA.

Nr. 249/1888.

Procesu verbale

luatu în șiedint'a I-a a adunării generale a XXVII-a a Asociațiunei transilvane pentru literatur'a romana și cultur'a poporului romanu, ținuta în Abrudu la 5 August n. 1888.

Presedinte: George Baritiu.

Notariu: Dr. I. Crisianu, secretariu.

Nr. 1. Presedintele provisoru alu comitetului, dlu George Baritiu, arata, că dela ultim'a adunare încóce Asociațiunea a înduratu o lovitura îndoită, perdiendu-și atâtu pe presedintele, câtu și pe vice-presedintele seu, că fiindu densulu insarcinatu în modu interimale cu agendele presidiale, a primitu a deschide însusi desbaterile acestei adunari, ceea ce și face, desfășurându în cuvântulu de deschidere fasele, prin care în decursu de 27 ani a trecut Asociațiunea.

— Spre științia, urându-i-se dlui George Baritiu unu caldurosu „se traiésca.“

Nr. 2. Dlu Alexandru Filip, avocatulu în locu saluta în numele românilor din acestu orasiu și giuru, pe membrii Asociațiunei întruniti la adunarea generală a XXVII, poftindu lucrării Asociațiunei cele mai bune succese.

— Spre placuta științia.

Nr. 3. După comunicarea programului stabilitu de comitetulu Asociațiunei pentru șiedintiele adunării generale prezente, în conformitate cu pt. 2 alu acelu programu fiindu a se alege unu presedinte ad hoc, carele se conduca desbaterile adunării.

— Se aclama de presedinte ad hoc alu adunării generale a XXVII dlu George Baritiu.

Nr. 4. Presidiulu presenta, cá intrate in decursulu dílei telegrame de salutare si felicitare dela: 1. Esceienti'a Sa Archiepiscopulu si metropolitulu Miron Romanulu, 2. Români din tíer'a Óltului, 3. Nicolau Sinc'a din Biscari'a, 4. Gavriilu Manu, Iuonu Georgiu si Ilie Ceusianu din Deju, 5. Comitétulu despartieméntului si inteliginti'a din Fagarasiu, facéndu acésta si o invitare la adres'a adunarei generale de a-si tiné siedintiele in anulu viitoriu in Fagarasiu, 6. Români din Turd'a si 7. Români din Dev'a.

— Spre placuta sciintia, avéndu cererea despartieméntului si inteligintiei din Fagarasiu a se transpune comisiunei pentru propuneri, ce va urma a se alege.

Nr. 5. Pentru inscrierea de membrii noi si incassarea de cotisari si contribuiiri

— Se exmite o comisiune in persónele dloru Dr. Simeonu Caianu, Nicolau Hentiu si Alexandru Danciu.

Nr. 6. Conformu programulu se face apelulu nominalu alu membriloru, cari au dreptulu a participá cu votu decisivu la consultari.

Nr. 7. Urméza raportulu comitetulu despre activitatea sa in periodulu dela 1 Ianuarie pâna la 31 Decemvrie 1887 presentându-se totodata actele, ce stau in legatura cu raportulu, si anume: a) Ratiociniulu pro 1887; b) proiectulu de budgetu pro 1889; c) consemnarea celoru insinuati in decursulu anulu 1887 si 1888 pentru a fi declarati formalu de membrii; d) Consemnarea stipendiatorulu si ajutoratorulu Asociatiunei; e) Consemnarea membriloru Asociatiunei repozati dela adunarea generala din Sibiu pâna la adunarea presenta; f) Raportulu comisiunei comitetulu despre revisuirea ratiociniulu pro 1887.

— Raportulu comitetulu cu adnexele lui, fiindu tiparitu in fói'a Asociatiunei „Transilvani'a“ si distribuitu intre membrii presenti se privesce de cetitu, avéndu a fi predatu ratiociniulu si proiectulu de budgetu, precum si raportulu despre revisuirea ratiociniiloru comisiunei, ce este a se alege spre acestu scopu, ér raportulu insusi, dimpreuna cu adnexele amintite sub d) si e) comisiunei pentru propuneri, care de asemenea este a se alege.

Totdeodata se declara de membrii ai Asociatiunei cei insinuati la comitetu pâna la terminulu intrunirii adunarei generale presente si anume:

a) cá membrii pe viétia:

1. Tractulu protopresbiteralu gr. cath. alu Clujului.
2. Dr. Ioanu Crisanu, profesoru seminarialu si secretariu al Asociatiunei.

b) cá membrii ordinari cu taxe anuale:

1. Simeonu Nistoru, doctorandu in Cluju, 2. Demetriu Cuténu v. protopopu in Sacadate, 3. Moise Grui'a, propriet. in Sebesiulu inf. 4. Vasilie Barbu Munténu, preotu in Datesiu, 5. Alexandru Cămpénu, notariu cercualu in Budiu, 6. Ioanu Boeriu, preotu in Lechinti'a, 7. Ioanu Catana, proprietariu in Datesiu, 8. Corneliu Catana, proprietariu in Datesiu, 9. Romulu Orbénu, preotu in Iclandielu, 10. Spiridonu Mardanu, preotu in Sămbat'a super. 11. Iosifu Catiaveiu, preotu in Lis'a, 12. Gavrielu Popu, invetiatoriu dirig. in Lis'a, 13. Ioanu Tierénu din Cheti'a, 14. Emanuilu Besi'a, invetiatoriu dirig. in Poiana, 15. Nicolau Schiau, notariu in Topârcea, 16. Min'a Nicolae Ciugudénu notarasitia in Poiana, 17. Iosifu Hatiaganu, preotu in Salcio'a inf. 18. Ioanu Pártila, preotu in Pocég'a de susu, 19. George Cimoc'a, preotu in Salcio'a inf. 20. Löwy Hermann, negutiatoriu in Ofenbai'a, 21. Nicolae Candrea, notariu cercualu in Vidr'a infer. 22. Nicolau Voda, preotu in Vaideiu, 23. Teodoru Mog'a, proprietaru in Zalaulu de Cămpeni, 24. George Ciacianu, proprietaru in Lechinti'a de Cămpie, 25. George Florianu, preotu in Săngerulu de Cămpie, 26. Petru Rosc'a, protopopu in Agribiciu, 27. George Sandru,

proprietariu in Cuiesti, 28. Petru Uilacanu, protopopu in Reghinu, 29. Iosifu Gombosiu, invetiatoriu in Vidr'a sup. 30. Amos Frâncu, candidatu de advocatu in Sibiu.

Nr. 8. Membrulu Asociatiunei, dlu Vasilie Basiot'a, jude reg. in pens. si advocatu in Abrudu, insinue doue propuneri si anume:

a) un'a referitóre la lasaméntulu dupa fericitulu Avramu Jancu, alu carui venitu ar fi sè se destineze in parti egale pentru subventionarea scólei de fetitie sustínute de Reuniunea femeilor române din Abrudu si giuru, si a scólei române din Cămpeni, si

b) un'a referitóre la fundatiunea fericitulu Popu Bot'a fost cancelistu in pens. data in administratiunea Asociatiunei.

De asemenea insinue si dlu Gavriela Popu, protopopu in Cluju o propunere referitóre la intemeierea a doue stipendii pentru tineri din muntii apuseni, cari aru voi se cerceteze scól'a de sculptura din secuime.

— Tóte trei propunerile se transpunu comisiunei pentru propuneri ce este a se alege.

Nr. 9. Raportorulu comisiunei de inscrieri si incassari, dlu Nicolau Hentiu arata, ca s'a incassatu dela membrii vechi si dela cei de nou inscriși sum'a de fl. 971.

— Spre placuta sciintia declarându-se de membrii ai Asociatiunei urmatorii Domni*).

Nr. 10. Presidiulu presenta cererea cassariulu Asociatiunei a dlui Eugenu Brote, de a i se primí demisiunea dela oficiulu de cassariu din motivulu cá se afla in o divergentia principiala de pareri cu membrii conducatori ai comitetulu actualu alu Asociatiunei si astfelu i este cu neputintia a mai lucrá impreuna.

Dlu Partenie Cosm'a propune a se luá cererea spre sciintia, avéndu a se ordiná alegere noua la postulu devenitu vacantu.

Dlu Alex. Filipu propune: se primesce abdicerea exprimându-se cassariulu Eugenu Brote recunoscintia pentru servitiile prestate.

Dlu protopopu Vasile Demianu propune: se primesce abdicerea, votându-i-se cassariulu Eugenu Brote multiamita pentru servitiile prestate.

Punéndu-se cestiunea la votu,

— Se primesce propunerea facuta de dlu Partenie Cosm'a.

Nr. 11. Presidiulu presenta cererea dlui capitanu ces. reg. in pens. Constantinu Stezaru, de a i se primí abdicerea dela postulu de membru alu comitetulu Asociatiunei din motivulu, cá starea sanatatii sale sdruncinate 'i face imposibilu a corespunde chîemarei impreunate cu postulu ce l'a avutu.

La propunerea dlui Alexandru Filipu adunarea decide:

— Abdicerea dlui capitanu ces. reg. in pens. Constantinu Stezaru, se primesce cu parere de reu, votându-se recunoscintia pentru servitiile ce le-a facutu Asociatiunei cá membru alu comitetulu, cum si ca cassaru alu Asociatiunei in decursu de mai multi ani.

Acestu conclusu sè se comunice si dlui capitanu Constantinu Stezaru.

Nr. 12. In conformitate cu punctulu 8 din programu — se esmite:

a) o comisiune compusa din dnii: Alexie Berinde, Gavriela Popu, Alexandru Danciu, Athanasie Cimponeriu si Vasile Basiot'a pentru revisuirea ratiociniulu presentatu pro 1887 si a proiectulu de budgetu pro 1889;

*) List'a va urma.

b) o comisiune compusa din domnii Dr. Vasile Lucaciu, Simeonu Demianu, George Popu, Vasile Podóba si Dr. I. Mihu pentru raportare asupra raportului comitetului cu adnele respective si asupra propunerilor si cererilor.

Nr. 13. Presidiulu anuntia, cá s'au insinuat doue disertatiuni, si anume: a) din numismatic'a Transilvaniei de dlu Vasile Basiot'a; b) Cestiunea educatiunei femeii de dlu Dr. Petru Spanu.

— Spre placuta sciintia punèndu-se cetirea lor, din caus'a timpului inaintatu, in siedinti'a procsima la ordinea dilei.

Fiind timpul inaintatu, siedinti'a se redica la 1¹/₂ óre d. a. anuntându-se procsim'a siedintia pe 6 Augustu a. c. la 9 óre a. m.

Abrudu d. u. s.

G. Baritiu m. p.,
presiedinte.

Dr. I. Crisianu m. p.,
secretariu II.

Nr. 249/1888.

Procesu verbalu

luatu in siedinti'a II-a a adunarei generale a XXVII a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu fímata in Abrudu la 6 Augustu n. 1888.

Presiedinte: G. Baritiu.

Notariu: Dr. I. Crisianu.

Nr. 14. Deschidèndu-se siedinti'a la 9¹/₂ óre dimineti'a, se cetesce procesulu verbalu alu siedintiei prime,

— Si se verifica.

Nr. 15. Presidiulu presenta telegrame de salutare si felicitare dela:

1. protopopulu din Brasiovu, I. Petricu in numele despartimentului I. alu Asociatiunei.

2. particularii din Timisiór'a. Romanu, Dreghiciu si Barcianu.

3. particularii din Tusuadu: Diamandi I. Manole, profesorulu Mardanu, Petra-Petrescu, Dr. Clóje, P. Georgianu, C. Pascu, Barbu Protopopescu, Ioanu Teodorescu, Ioanu Sabadènu, Cristea Ovanes, Michailu G. Stanescu, Vasile Buretia, G. T. Stanescu, V. T. Stanescu, C. Manciu, I. Grecescu, Silvestru Nestoru, I. Ghermanu, Dr. Vasile Hossu, N. Dr. Ceescu, G. Zesulescu, Constantinu Iardola, M. Cultea, Csato advocatu, Ioanu N. Baboianu, Alex. N. Baboianu, Ghecupu, profesorulu Cioflec.

4. particularii din Siomeuta-Mare: Iosifu Popu, Acnasiu, Cotuti Vasilie, Buteanu, Andreiu Medanu, Nicolau Nilvanu, Vasiliu Dragosiu, Victoru Marcu, Vasiliu Inde, L. Simionu Meciu, Elia Pop, Teodoru Blaga, Ioanu Ghetia.

5. Dr. Aurelu Muresianu in Brasiovu.

6. Barbu in numele Romaniloru din Reghinu.

7. Petru Muresianu din Deju.

8. Demetriu Moldovanu consilieru de curte.

9. Al. Barbolovici si A. Cosm'a in numele despartimentului Selagianu.

— Spre placuta sciintia.

Nr. 16. Presidiulu presenta:

a) cererea Annei Dreghiciu din Orastie pentru unu stipendiu sau ajutoriu pe sém'a fiului ei, George Dreghiciu, investiacelu de papucariu in Orastia;

b) cererea lui Nechiforu Hetieganu notariu cercualu in Berghinu, pentru conferirea unui ajutoriu pe sém'a fetitiloru sale Paraschiv'a si Asinefta, ambele eleve ale scólei de fetitie lut. din S. Sebesiu.

— Ambele petitiiuni se transpunu comitetului spre competentu afacere.

Nr. 17. Presidiulu presenta cererea comitetului Reuniunei femeiloru romane din Abrudu si giuru, pentru unu ajutoriu anualu pe sém'a scólei susținute de Reuniune.

— Se transpune comisiunei exmise pentru raportare asupra propunerilor si cereriloru.

Nr. 18. Raportorulu comisiunei de inscrieri si incassari, D-lu Nicolau Hentiu arata, cá s'au mai incassatu dela membrii vechi si noi 362 fl. fiindu preste totu sum'a incassariloru la present'a adunare generala fl. 1333.—

— Spre placuta sciintia, proclam' se membrii ai Asociatiunei cei din nou inscriși.

Nr. 19. In conformitate cu programulu, siedinti'a a II-a si in legatura cu conclusulu de sus, din siedinti'a prima, urmèza la ordine cetirea disertatiuniloru Dr. Petru Spanu, despre „Cestiunea educatiunei femeii“ si Vasilie Basiot'a „Din numismatic'a Transilvaniei.“

— Cuprinsulu disertatiuniloru a fostu ascultat cu placere, avèndu a fi publicate disertatiunile in „Transilvani'a“ organulu Asociatiunei.

Nr. 20. Urmèndu la ordine raportulu comisiuniloru exmise in siedinti'a I-a raportorulu comisiunei pentru examinarea raportului generalu alu comitetului despre activitatea sa in decursulu anului 1887 si pentru examinarea propuneriloru intrate, D-lu V. Podóba cu privire la numitul raportu propune:

— Si adunarea ia raportulu comitetului in genere spre sciintia si cá basa pentru desbatere speciala.

Nr. 21. Aceeasi comisiune, cu privire la lovitur'a in doita, ce a suferitu Asociatiunea, prin pierderea neuitatiloru sei conducetori; a presiedintelui seu Timoteiu Cipariu si a vice-presiedintelui Iacobu Bolog'a, propune

— Si adunarea decide: Sè dea expresiune simtiemintiloru sale de adunca durere si de recunoscintia prin eternizarea memoriei loru in procesulu verbalu alu acestei adunari generale, ceea ce membrii presentii si esprimu prin ridicarea dela locurile loru, intonàndu „vecinic'a loru pomenire“.

Nr. 22. In legatura cu punctulu precedentu aceeasi comisiune, consideràndu, cá Asociatiunea astadi chiar prin conlucrarea neobosita a neuitatiloru sei conducetori de pana acum este in positiune de a eterna memoriile loru si in modu visibile propune,

— Si adunarea decide:

a) Comitetulu Asociatiunei primesce insarcinarea, de a se ingrigi de procurarea portreteloru conducetoriloru sei de pana acum: Andreiu Br. de Siagun'a, Ladislau Br. Pop, Timoteiu Cipariu si Iacobu Bolog'a, si inca amesuratu demnitatii acestei idei si pe acelea se le asiedie in sal'a festiva a scólei Asociatiunei.

b) Totu in sarcin'a comitetului se pune ingrigirea compunerii biografiloru decedatiloru conducetori.

c) Despre acèsta resolutiune a adunarei generale sè se trimita extrase autentice prèvenerateloru consistórie metropolitane din Sibiiu si Blaju si ilustreloru familii ale Br. Popu si Iacobu Bolog'a.

Nr. 23. Ce se atinge de activitatea comitetului, aceeasi comisiune propune:

— Si adunarea generala 'si esprima votulu seu de recunoscintia fatia de aceea impregiurare, cá desí a ramasu comitetulu orfanu, perdièndu-si pe capii sei, totusi lucrarile sale si le-a continuatu cu zelu laudabilu, precum sè vede din punctulu I. alu raportului seu; ba d-nulu Dr. I. Crisianu a adusu si jertfa materiala in favorulu Asociatiunei, renuntiàndu la remuneratiunea sa de bibliotecariu.

Nr. 24. In caus'a scólei centrale din Gherla, ce se amintesc in partea I-a a raportului, la propunerea aceleiasi comisiuni se decide:

— Comitetulu se insarcinéia a continuá recercarile sale pentru a satisfice mandatului primitu in adunarile de mai înainte.

Nr. 25. Referitoriu la cele cuprinse in punctulu II din raportulu generalu alu comitetului cu respectu la scól'a Asociatiunei, aceeasi comisiune propune

— Si adunarea generală decide: sè se iee spre sciintia, exprimându-si adunarea părerea de reu, că organele didactice care 'si au datu demisiunea in decursulu anului de invetiamentu, n'au statu la postulu loru si nu au asteptatu votulu adunarei generale.

Nr. 26. Referitoriu la punctulu III din raportulu comitetului, încátu la acela s'a alaturatu si consemnarea membriloru vii si a membriloru decedati, la propunerea aceleiasi comisiuni.

— Adunarea generala ia spre sciintia list'a membriloru vii, ér' pentru pierderea membriloru prin mórte, adunarea dà espresiune condolentiei sale prin sculare, intonându „vecinic'a loru amintire“.

Nr. 27. In punctulu IV din raportu se cuprinde descrierea starei bibliotecei Asociatiunei: Comisiunea examinându si acestu punctu, propune

— Si adunarea generala ia actu despre starea bibliotecei, precum aceea se arata la numitul punctu.

Nr. 28. Punctulu V. alu raportului comitetului referitoriu la organulu Asociatiunei „Transilvani'a“ la propunerea aceleiasi comisiuni.

— Servesce spre sciintia.

Nr. 29. Ce privesce activitatea despartiemintelor Asociatiunei, descrisa in punctulu VI alu raportului comitetului comisiunea propune

— Si adunarea generala decide: Se iau spre sciintia pasii, ce iau facutu comitetulu pentru o mai corespundietóre arondare a despartiemintelor, din ce se spera o activitate cu rezultate mai favorabile pentru Asociatiune.

Nr. 30. In necsu cu punctulu VII din raportu, aceeasi comisiune propune

— Si adunarea generala luandu actu despre tinerii stipendiati si ajutorati din partea Asociatiunei, dà comitetului absolutoriu pentru activitatea lui din anulu 1887.

Nr. 31. Ce atinge propunerile D-lui membru Vasile Basiota in caus'a lasamentului dupa fericitul Ioanu Popu Bott'a si a intrebuintiarei lasamentului dupa fericitul Avramu Iancu, la propunerea aceleiasi comisiuni,

— Adunarea generala decide, cá ambele aceste cestiuni sè se lase in apretiarea comitetului.

Nr. 32. Ce privesce propunerea archidiaconului Gavriila Popu, in caus'a crearei a doue stipendii pentru tinerii din muntii apuseni, care ar' voi se invetie industri'a de sculptura in lemnu la vre-unu institutu din patrie, comisiunea propune

— Si adunarea generala decide: propunerea archidiaconului Gavriila Popu se primesce in principiu si se pune sarcina comitetului, cá in cadrulu budgetului sè se ingrigeasca despre realisarea ei.

Nr. 33. Incátu pentru determinarea locului si a timpului pentru intrunirea adunarei generale viitóre a Asociatiunei comisiunea propune,

— Si adunarea generala, luandu in considerare invitarea facúta din partea despartimentului si a inteligintiei din Fagarasiu, decide a se ținea adunarea generala viitóre in acestu orasiu, remanendu cá terminulu mai deaprópe sè se ficeze de comitetulu Asociatiunei in cointielegere cu Romanii Fagarasieni.

Nr. 34. Urmându la ordine raportulu comisiunei ex-mise in siedinti'a I-a pentru examinarea ratiociniului si a proiectului de budgetu, raportorulu comisiunei, d-lu Alexie Berinde, cu privire la ratiociniulu prezentatu de comitetu pentru gestiunea in anulu 1887 arata, cá examinându-lu l'a aflatu intru tóte corectu, deci propune si

— Adunarea dà comitetului absolutoriu pentru gestiunea din anulu 1887.

Incátu pentru ingrigrile fostului cassariu, relative la datori'a contractata si ajutorarea de-ocamdata permanenta pentru scól'a de fetitie a Asociatiunei, adunarea, avendu deplina incredere in intielepciunea comitetului, apretieža tóte dispositiunile acestuia, recomandându posibil'a sporire a fondului de reserva. Totodata se esprima comitetului multiamit'a adunarei generale pentru lucrarile neobosite intru ajungerea rezultatelor salutare de pana acum.

Nr. 35. Aceeasi comisiune, cu privire la proiectulu de budgetu pro 1889 prezentatu de comitetulu Asociatiunei in legatura cu raportulu generalu propune

— Si adunarea adoapta preliminarulu de budgetu pro 1889 intru tóte, conformu cu proiectulu prezentatu.

Nr. 36. In conformitate cu programulu siedintieloru adunarii generale si in legatura cu hotaririle de sub Nr. 10 si 11 din siedinti'a I-a urmându la ordine alegerea presiedintelui, a vice-presiedintelui, a bibliotecarului, a cassariului si a unui membru in comitetu,

— Siedinti'a se suspende pe $\frac{1}{4}$ de óra, cu scopu de a se face consultare asupra persónelor ce sunt a se alege.

Nr. 37. Aceeasi comisiune, in ceea-ce privesce cererea comitetului Reuniunei femeiloru romane din Abrudu si giuru amintita la Nr. 17 alu acestui procesu verbalu propune

— Si adunarea decide: cá acésta cerere sè se lase la apretiarea comitetului.

Nr. 38. Redeschidendu-se siedinti'a

— Adunarea alege prin aclamatiune, cu o generala insufletire de presiedinte pe d-lu George Baritiu, ér' de vice-presiedinte se alege d-lu Nicolau Popea archimandritu si vicariu archiepiscopescu, de cassariu se proclama d-lu Gerasimu Candrea, asesoru consistorialu, de bibliotecariu d-lu Dr. Petru Spanu si de membru in comitetu d-lu Ioanu Hani'a, directoru seminarialu.

Nr. 39. In conformitate cu programulu urmandu a se face dispositiile trebuinciose pentru verificarea procesulu verbalu alu siedintiei presente.

— Adunarea decide: Verificarea procesulu verbalu alu siedintiei presente se increde D-loru membrii domiciliati in Sibiu, fosti de fatia la adunare si anume: Elia Macellariu, Partenie Cosm'a, George Baritiu, Ioanu Popescu, Dr. II. Puscariu, N. Fratesiu.

Nr. 40. Cu acestea fiindu terminate objectele de pertractare, D-lu Dionisiu Adamovici, in numele romaniloru din Abrudu si giuru, multiamesce pentru onórea ce li s'a facutu prin intrunirea adunarei generale a Asociatiunei in acestu anu in Abrudu, ér' presidiulu multiamesce membriloru adunati pentru zelulu si interesulu doveditu pentru promovarea scopuriloru Asociatiunei si declara incheiate siedintiele adunarei generale a XXVII.

— Spre sciintia.

Sibiu, d. u. s.

Georgie Baritiu m. p.,
presiedinte.

Dr. I. Crisianu m. p.,
secretariu.

S'au cetitu si verificatu.

Sibiu, la 17 Augustu 1888.

Ioanu Popescu m. p. Partenie Cosm'a m. p. Dr. II. Puscariu m. p.
Elia Macellariu m. p. Nicanor Fratesiu m. p.

Nr 247/1888.

Procesu verbale

alu Comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luat in siedinti'a dela
17 August 1888.

Presiedinte: George Baritiu.

Presenti: I. V. Russu, Elia Macellariu, I. Popescu,
I. St. Siulutiu, D. Br. Ursu, Dr. Il. Puscariu, P. Cosm'a.

Secretariu: Dr. I. Crisianu.

Nr 89. Secretariulu II raportéza asupra concursurilor la postulul de invetiatori si la postulul de invetiátore la scól'a civila de fete a Asociatiunei, constatandu pe temeulu documenteloru prezentate:

a) ca la cele 3 posturi de invetiatori s'au prezentatu 8 concurenti, ear la postulul de invetiátore 2 concurente;

b) cá dintre concurenti si concurente la posturile de invetiatori nici unulu nu are diploma de invetiatoriu pentru acésta categoria de scóle;

c) cá in virtutea §. 12 alu statutulu ministerialu despre conducerea preparandiilor de statu pentru scólele poporale si civile dto 13 Iulie 1887 Nr. 10998 atátu invetiatori aprobati pentru scólele poporale elementare dupa pracs'a invetiatorésca de 2 ani, cátu si absolventi de gimnasiu cu esamenu de maturitate si cu pracs'a invetiatorésca de 2 ani, sau cu 2 ani studii academice potu fi admisi la facerea esamenulu de calificatiune pentru scólele civile, si cá prin urmare, pana la trecerea acestui esamenu, dupa analogi'a instituirei de profesor la scólele medii, aceia potu fi admisi ca invetiatori provisorii;

d) cá 3 dintre concurenti, pe langa esamenulu de maturitate, au facutu studii academice in ordine: unulu obtinéndu dejá gradulu de doctoru in filosofia, ear doi lucréza tocmai acum la dobândirea numitulu gradu academicu;

e) cá impregiurarile scólei Asociatiunei ceru, cá si pentru acum se se sustina principiulu stabilitu de comitetu cu datulu 24 Augustu 1886 Nr. 306 pt. prot. 83 e, pentru posturile de invetiatori la scól'a civila a Asociatiunei se se prefera cei cu studii academice, cá unii, cari dau mai deplina garantia pentru trecerea cu succesu a esamenulu de calificatiune, pentru implinirea pretensiuniloru juste, ce se potu face la dènsii ca fiitori invetiatori: atátu ce privesce purtarea oficiulu, cátu si activitatea loru literara, si in fine pentru stabilirea definitiva, cátu mai de graba, a corpulu didacticu si astfelu pentru dobândirea mai fára amanare a dreptulu de publicitate pentru scól'a Asociatiunei;

f) cá cei 3 concurenti indigitati la pt. d, avéndu studiile academice in ordine, o purtare morala esemplara si o exacta cunoscintia a limbei maghiare, si deobligându-se a face examenulu prescristu de calificatiune in decursulu anulu scolaru urmatoriu, dau cea mai deplina garantia, cá nu voru întârdiá a lucrá cu succesu la realisarea celoru espuse in punctulu e.

Membrulu I. V. Russu propune, cá inainte de a intrá in meritulu causei, se se exmita, amesuratu usulu observatu la anulu 1886, o comisiune din sinulu comitetulu, care se examineze cu deamenuntulu documentele concurentiloru, avéndu a raportá comitetulu intr'una din siedintiele mai deaprópe despre starea lucrulu.

Membrulu Davidu Br. Ursu, avéndu in vedere, cá se apropie timpulu pentru deschiderea scólei si cá pregatirile necesarie in acestu scopu nu suferu aménare, propune: a intrá acum in meritulu causei, purcediéndu mai întâiu la alegerea pentru postulul de invetiátore, si apoi la alegerea pentru posturile de invetiatori.

Ceréndu trebuintia, comitetulu inainte de a purcede la alegerea invetiatoriloru se se prefaca in conferintia, examinându cu de amenuntulu documentele competentiloru.

Punéndu-se cestiunea la votu,

— Se primesce propunerea facuta de membrulu D. Br. Ursu.

Nr. 90. In legatura cu cele hotarite la punctulu precedentu se purcede la alegerea pentru postulul de invetiátore la scól'a civila a Asociatiunei.

Cu privire la acestu postu avéndu in vedere, cá intre cele doue concurente se afla si dra A. Filipescu, fosta invetiátore la scól'a Asociatiunei; avéndu in decursulu timpulu, cátu a functionatu la scól'a invetiátore a Filipescu n'a fostu exceptionata din nici o parte mai departe in vedere, ca numit'a dsióra s'a declaratu mai reflectá la postulul din cestiune numai in urm'a unei intielegeri fatale, dupa cum insasi arata in rugarea prezentata, secretariulu II. propune: dra A. Filipescu se fia reabilitata in postulul avutu, ér onor. Inspectoratu reg. de scóle alu comitatulu Sibiiulu se fia rugatu a intreveni la locurile competente, cá numitei invetiátore se i se concéda a mai functioná inca unu anu in modu provisoriu, fára examenulu prescristu de calificatiune, pe care petent'a se deobliga a-lu depune nesmintitu in anulu scolaru urmatoriu.

Membrulu I. V. Russu propune: a se alege la postulul de invetiátore dr'a Corneli'a Lupu, fosta invetiátore la scól'a comunala din Hatiegu.

Punéndu-se cestiunea la votu.

— Se primesce propunerea secretariulu-referentu.

Nr. 91. In legatura cu cele hotarite la Nr. 89

— Siedinti'a se suspinde pe $\frac{1}{4}$ de óra pentru consultare asupra persóneloru ce aru fi a se alege la cele 3 posturi de invetiatori.

Nr. 92. Redeschidiéndu-se siedinti'a, secretariulu II. combinandu tóte cele espuse la Nr. prot. 89 propune pentru numirea de invetiatori provisorii la scól'a civila de fete a Asociatiunei pe concurentii cu studii academice: a) Dr. Petru Spanu, absolventu de facultatea filosofica la Universitatea din Ien'a, teologu absolutu si fost invetiatoriu provisoru la scól'a Asociatiunei; b) Vasilie Bolog'a, absolventu de facultatea filosofica la universitatea din Budapest'a si Vien'a si doctorandu, si c) Mihaiu Pèrvu, absolventu de facultatea filos. la Univer. din Cluju si Greifswald si doctorandu. Membrulu I. V. Russu primesce propunerea secretariulu cu adausulu, ca in loculu candidatulu Mihaiu Pèrvu se fia numitu de invetiatoriu Vasiliu Suciú, profesoru preparandialu in Gherl'a.

— Se primesce propunerea secretariulu cu adausulu facutu de membrulu I. V. Russu, numindu-se de invetiatori provisorii la scól'a civila de fete a Asociatiunei candidatii: Dr. Petru Spanu, Vasilie Bolog'a si Vasilie Suciú.

Nr. 93. Considerándu, cá unulu dintre cei 3 invetiatori numiti ar fi se fie instituitu directoru, dar avéndu in vedere hàrti'a onor. Inspectoratu de scóle alu comitatulu Sibiiulu dto 5 Iulie a. c. Nr. 503, in care espresu se cere, cá celu puçinu directorulu, ce se va numi, se intrunésca calificatiunea prescrista in lege, si in fine avendu in vedere si prescisele §-lui 135 art. de lege XXXVIII ex 1868 la propunerea d-lui Br. Ursu se decide

— A nu se institui dintre concurenti unulu de directoru, ci a se face o asemenea provisiune la acestu postu, cá si in anulu 1886, incrediendu agendele directionale pentru anulu scolaru 1888/9 profesorulu seminarialu d-lui Ioanu Popescu.

Nr. 94. Prin alegerea d-lui I. Popescu de directoru devenindu vacantu postulul de delegatu alu comitetulu

— La postulul de delegatu se numesce membrulu comitetulu d-lu D. Br. Ursu.

Nr. 95. Urméza a se face provisiunea la postulu de directóra, a internatului impreunatu cu scól'a civila de fete a Asociatiunei. Incátu pentru acestu postu secretariulu II propune

— Si comitetulu decide: Postulu de directóra alu internatului impreunatu cu scól'a civila a Asociatiunei, se incede in modu definitivu singurei concurente, Drei Elena Petrascu, fostei directóre provisóre.

Sibiiu, d. "

Georgie m. p., Dr. I. Crisianu m. p.,
secretariu.

ca acestui procesu verbalu se incede dloru:
Ursu, P. Cosm'a, I. Popescu.

Verificatu. Sibiiu, in 18 Augustu 1888.

P. Cosm'a m. p. D. Br. Ursu m. p. I. Popescu m. p.

Scól'a superióra de fetitie din Sibiiu.

Transportu din Nr. 15—16: 10.592 fl. 40 cr., 200 fl. in obligatiuni, 932 fl. 43 cr. in libele de depuneri.

Prin list'a Nr. 65 a lui P. Cosm'a, prin colectantulu Ioan Cosieriu din Alba-Iulia:

Ioanu Cosieriu, adv. din Alba-Iulia 1 fl.; Ioanu Popu, economu in O-Daia 1 fl.; Luca Cazanu, econ. din Tartari'a 1 fl.; Petru Takáts, economu din Gald'a de josu 50 cr.; Simonu Voin'a, economu din Gald'a de josu 1 fl.; Ilyés László, economu din Gald'a de josu 1 fl.; Vasile Albini, proprietariu din Cutu 1 fl.; N. Morarescu, economu din Cutu 1 fl., totalu fl. 7.50

Prin list'a Nr. 66 a lui P. Cosm'a, prin colectantulu Dr. Ioanu Mihú din Orescie:

Iulie Widmann, privatiera din Orescie 5 fl.; D. Costescu, privatiera din Orescie 1 fl.; totalu fl. 6.—

Prin list'a Nr. 67 a lui P. Cosm'a, prin colectantulu Ioanu Dum'a din Ocn'a:

Ioanu Stoie, economu din Ocn'a 1 fl.; Ioanu Simionu Iosifu, economu din Ocn'a 1 fl.; Neculae Vasiiu, economu din Ocn'a 1 fl.; Samoila Cinazanu, economu din Armeni 1 fl.; Ilie Bratu, economu din Armeni 50 cr.; Ioanu Tomi Florea, economu din Alamaru 1 fl.; Neculae Oprisioru, economu din Ocn'a 1 fl.; Vasile Jeleriu, economu din Ocn'a 50 cr.; Neculae Topárceanu, economu din Alamaru 1 fl.; Ioanu Orasteanu, economu din Ocn'a 1 fl.; Mari'a Iacobu Hader, económa din Armeni 1 fl.; Onutiú Oprisiu, economu din Armeni 1 fl.; George Pomaracu, economu din Alamaru 1 fl.; Ioanu Solomonu Mészáros, economu din Alamaru 1 fl.; Moise Némtiu, economu din Armeni 1 fl.; Neculae Oprisiu, economu din Armeni 1 fl.; Ioanu Fratila, economu din Alamaru 1 fl.; Mateiu Siosi'a, economu din Armeni 1 fl.; Tanase Némtiu, economu din Armeni 1 fl.; Ioanu Matei, economu din Armeni 1 fl.; Ioanu Avramu, economu din Ocn'a 1 fl.; Savu Sibisianu, economu din Ocn'a 1 fl.; Ioanu Cristea, economu din Ocn'a 1 fl.; Ioanu Ciovica, economu din Ocn'a 50 cr.; Stanici Vasile, economu din Bogatu 1 fl.; Neculae Belascu, economu din Armeni 1 fl.; Neculae (Bársanu) Némtiu, economu din Armeni 1 fl.; Rachir'a (Bogdanu) Bársanu, económa din Alamaru 1 fl.; Vasile Oprisiu, economu din Armeni 1 fl.; Crefea Constantinu, economu din Armeni 1 fl.; George Rosc'a, economu din Armeni 1 fl.; Samuila Adamu, economu din Alamaru 1 fl.; Neculae Baracu, economu din Alamaru 1 fl.; Mari'a Purcza, económa din Ala-

Lature . fl. 13.50

Transportu . fl. 13.50

moru 1 fl.; Neculae Vasii, economu din Alamaru 1 fl.; An'a Némtiu, económa din Armeni 1 fl.; Pavelu Floria, economu din Alamaru 1 fl.; Pavelu Ogeneriu, economu din Dostadtu 1 fl.; Isaila Davidu, economu din Dostadtu 1 fl.; Neculae Craciunu, economu din Dostadtu 1 fl.; Vasile Blagutiú, economu din Dostadtu 1 fl.; Isaila Metea, economu din Dostadtu 1 fl.; Neculae Olteanu, economu din Ocn'a 1 fl. Mari'a Ioanusiú, económa din Alamaru 1 fl.; Manu Bunea, economu din Armeni 50 cr.; Ioanu Bunea, economu din Armeni 50 cr.; Vasile Munténu, economu din Armeni 50 cr.; Tom'a Fratila, economu din Alamaru 1 fl.; Neculae Ioanusiú, economu din Alamaru 50 cr.; Ioanu Florea, economu din Alamaru 50 cr.; Ioanu S. Baracu, economu din Alamaru 50 cr.; Petru Bunea, economu din Armeni 50 cr.; Iacobu Grévu, economu din Topárcea 1 fl.; Ioanu Florea, economu din Alamaru 50 cr.; Tom'a Mocanu, economu din Alamaru 50 cr.; Pavelu Bârbicu, economu din Alamaru 50 cr.; Moise Ioanusiú, economu din Alamaru 1 fl.; Ioanu Bratu, economu din Alamaru 1 fl.; Simionu Mihalcea, economu din Alamaru 50 cr.; Neculae Petru, economu din Armeni 50 cr.; Rachil'a Petru, económa din Armeni 50 cr.; A. S. Arcasiu, economu din Alamaru 50 cr.; Ioanu Florea, economu din Alamaru 50 cr.; Ioanu Munténu, economu din Alamaru 50 cr.; Ferencz Raduy, economu din Alamaru 50 cr.; Gligoru Némtiu, economu din Alamaru 1 fl.; Marin'a Fratila, económa din Alamaru 1 fl.; Lazaru Iosifu sen., economu din Ocn'a 1 fl.; Theodoru Dusie, economu din Armeni 50 cr.; Ioanu Munténu, economu din Armeni 50 cr.; Sofi'a Munténu, económa din Armeni 50 cr.; Constantinu Butin, economu din Armeni 50 cr.; Moisiu Némtiu, economu din Armeni 50 cr.; Neculae Fratila, economu din Alamaru 50 cr.; Ioanu Purcza, economu din Alamaru 50 cr.; Ioanu Stoic'a, economu din Alamaru 50 cr.; Neculae Solomonu, economu din Alamaru 50 cr.; Paraschiv'a Solomonu, económa din Alamaru 50 cr.; Ioanu Pop'a, economu din Alamaru 50 cr.; Petru Pop'a, economu din Alamaru 50 cr.; Ioanu Rosc'a, economu din Armeni 50 cr.; Simionu Rosc'a, economu din Armeni 50 cr.; Vasile Rosc'a, economu din Armeni 50 cr.; Neculae Munténu, economu din Armeni 50 cr.; Neculae Crefea, economu din Armeni 50 cr.; Ioanu Hasieganu, economu din Armeni 50 cr.; Ioanu L. Voin'a, economu din Ocn'a 1 fl.; Dumitru T. Baltesi, economu din Ocn'a 1 fl.; Teodoru Bratu, economu din Armeni 50 cr.; Birbiciu Ioanu, economu din Alamaru 50 cr.; Neculae Mocanu, economu din Alamaru 50 cr.; Ioanu Arcasiu, economu din Alamaru 50 cr.; Neculae Arcasiu, economu din Alamaru 50 cr.; Neculae Banu, economu din Ocn'a 50 cr.; Ioanu Pop'a, economu din Alamaru 50 cr.; Marina Mandrénu, económa din Alamaru 50 cr.; Lazaru P. Baltesi, economu din Ocn'a 50 cr.; Amosu Bratu, economu din Armeni 50 cr.; Saft'a Oprisioru, económa din Ocn'a 1 fl.; Elisabet'a Oprisioru, económa din Ocn'a 1 fl.; Ioanu Florianu, economu din Armeni 1 fl.; Neculae Solomonu, economu din Alamaru 1 fl.; Augustinu Ioanusiú, economu din Alamaru 1 fl.; Vasile Jeleriu, economu din Alamaru 1 fl.; Neculae Cracia, economu din Siorostinu 50 cr.; Samoila Cindra, economu din Siorostinu 50 cr.; Vasile Cindra, economu din Siorostinu 50 cr.; Vasile Némtiu, economu din Armeni 50 cr.; Neculae Gir-

Lature . fl. 13.50

Transportu . fl. 13.50

bicénu, economu din Armeni 50 cr.; Ilie Gîrbicénu, economu din Armeni 50 cr.; Neculae Plesi'a, economu din Olah Bógath 50 cr.; George Ognieru, economu din Olah Bógath 50 cr.; Szabó Gherasimu, economu dn Olah Bógath 50 cr.; Sofi'a Pop'a, económa din Alamaru 50 cr.; Samoila Baracu, economu din Alamaru 50 cr.; Mari'a Fratila, economa din Alamaru 50 cr.; An'a Solomonu, económa din Alamaru 50 cr.; Ioanu Solomonu, economu din Alamaru 50 cr.; Simionu Arcasi, economu din Alamaru 50 cr.; Neculae Ramfu, econ. din Alamaru 50 cr.; Neculae Matei, economu din Armeni 50 cr.; Constantinu Mandrénu, economu din Armeni 50 cr.; Ioanu Solomonu, econ. din Alamaru 50 cr.; Tom'a Oprisi, economu din Armeni 50 cr.; Vasile Bratu, econ. din Armeni 1 fl.; An'a Lapusianu, económa din Ocn'a 50 cr.; George Stoie, economu din Ocn'a 50 cr.; Amb. Pop'a, economu din Ocn'a 50 cr.; Ioanu Fanea, economu din Topârcea 50 cr.; Moise Mutu, economu din Topârcea 50 cr.; Neculae Marea, economu din Topârcea 50 cr.; Ioanu Vecerdea, economu din Topârcea 50 cr.; George Florea, economu din Alamaru 50 cr.; Ioanu Florea, economu din Alamaru 50 cr.; Samoila Marti, economu din Alamaru 50 cr.; Mari'a Marti, económa din Alamaru 50 cr.; Sinea Neghiferu, economu din Armeni 50 cr.; Magdalen'a Constantinu, económa din Armeni 50 cr.; Florea Neculae, economu din Alamaru 50 cr.; Adamu An'a, económa din Alamaru 50 cr.; Neculae Fratila, econ. din Alamaru 50 cr.; An'a Alamarénu, econ. din Alamaru 50 cr.; An'a Nicol'a, económa dn Alamaru 50 cr.; Avramu Bradénu, economu dn Alamaru 50 cr.; Ioanu Marti, economu din Alamaru 50 cr.; Savu Dragomanu, economu din Ocn'a 1 fl.; Mocanu Chiforu, economu din Alamaru 1 fl.; Ioanu Oprisi, economu din Armeni 1 fl.; Gherasimu Berghea, economu din Armeni 1 fl.; Petru Cristea, economu din Armeni 1 fl.; Neculae Danu Luc'a, economu din Ocn'a 1 fl.; Samoila Fratila, econ. din Alamaru 1 fl.; Samoila Solomonu, econ. din Alamaru 1 fl.; Neculae Bradénu, economu din Alamaru 1 fl.; Mari'a Mandrénu, económa din Alamaru 1 fl.; Ioanu Solomonu, economu din Alamaru 1 fl.; Péterfy Lajos, economu din Alamaru 1 fl.; Tom'a Florea, economu din Alamaru 50 cr.; Necolae Baracu, econ. din Alamaru 50 cr.; Stefanu Dancu, economu din Ungurei 1 fl.; Romulu Bogorin, economu din Ocn'a 1 fl.; Ioanu Dum'a, proprietaru din Ocn'a 1 fl. totalu fl. 117.—

Prin list'a Nr. 68 a lui P. Cosm'a, prin colectantulu Gabriilu Manu din Deesiu:

Teodoru Popu, econ. din Szótelke 1 fl.; Ioanu Câmpénu, econ. din Zaproc 1 fl.; Teodoru Doms'i'a, econ. din Cáln'a 1 fl.; G. Spatacénu, econ. din Cáln'a 1 fl.; Paulu Todoru, econ. din Kő Lozn'a 1 fl.; Ioanu Savosi, econ. din Surducu 1 fl.; Ioanu Botisiu, econ. din Fonaczi 1 fl.; Vasile Cocisi, econ. din Solomonu 1 fl.; M. Jlyes, econ. din Cusdríor'a 1 fl.; Ilie Beres, econ. din Deesiu 5 fl.; P. Cosm'a, econ. din Deesu 1 fl. totalu fl. 15.—

Prin list'a Nr. 69 a lui P. Cosm'a, prin colectantulu Stefanu Poppu, din Mihalti:

Nutiu Decénu, economu din Mihalti 1 fl.; Mari'a Murganu, económa din Mihalti 1 fl.; Michaila Carnatiu, economu din Mihalti 1 fl.; Bândénu Irimie, economu din Mihalti 1 fl.; Banchesi Siofranu, econ.

Lature . fl. 145.50

Transportu . fl. 145.50

din Mihalti 1 fl.; Mari'a Ordénu, económa din Mihalti 1 fl.; Holtisiu Stefanu, econ. din Borobantiu 1 fl.; Bréz Nicolae, econ. din Mihalti 1 fl.; Ioanu Ispasu, econ. din Totoiu 1 fl.; Ioanu Suciui, econ. din Cosolariu 1 fl.; An'a Florea, económa din Mihalti 1 fl.; Bogdanu Vasile, econ. din Totoiu 1 fl.; Indrei Hatieganu, econ. din Totoiu 1 fl.; Decénu Nicolae, econ. din Mihalti 1 fl.; Chiforu Marianu, econ. din Totoiu 1 fl.; Stanc'a Artimie, econ. din Mihalti 1 fl.; Totoianu Giure'a, econ. din Mihalti 1 fl.; Brézu Dăncu, econ. din Mihalti 1 fl.; Panoranu An'a, económa din Mihalti 1 fl.; Ioanu Danciu Munténu, econ. din Mihalti 1 fl.; Petru Truti'a, econ. din Mihalti 1 fl.; Ioanu Pop'a, econ. din Mihalti 1 fl.; Vasile Merz'a, econ. din Mihalti 1 fl.; Nandr'a Simeonu, econ. din Mihalti 1 fl.; Simionu Fugaci, econ. din Mihalti 1 fl.; Ioanu Moldovanu, economu din Totoiu 1 fl.; An'a Alexandru, econ. din Totoiu 1 fl.; Poppu Isidoru, econ. din Totoiu 1 fl.; Ioanu Gaboru, economu din Hăpri'a-rom. 1 fl.; Culiția Lászlo, econ. din Mihalti 1 fl.; Petru Cărnati, econ. din Mihalti 1 fl.; Simeonu Ciobot'a, econ. din Mihalti 1 fl.; Oan'a Barn'a, econ. din Mihalti 1 fl.; Drimberénu Maieru, econ. din Mihalti 1 fl.; George Selcau, economu din Mihalti 1 fl.; Anic'a Potopea, econ. din Mihalti 1 fl.; Simionu Cărnatiu, econ. din Mihalti 1 fl.; Tomutiu Fagadaru, econ. din Hăpri'a 1 fl.; Petru Brézu, econ. din Mihalti 1 fl.; Gruian Pamfilie, econ. din Hăpri'a 1 fl.; Todoru Brézu, econ. din Mihalti 1 fl.; Aldea Petru, economu din Mihalti 1 fl.; Giurc'a Decénu, econ. din Mihalti 1 fl.; Mari'a Octénu, econ. din Gáladtő 1 fl.; Onea Todoru, econ. din Totoiu 1 fl.; Barn'a Arseniu, econ. din Mihalti 1 fl.; Simionu Pacurariu, econ. din Mihalti 1 fl.; Petru Glodénu, econ. din Mihalti 1 fl.; Achimu Trifanu, econ. din Totoiu 1 fl.; Gligoru Giure'a, econ. din Totoiu 1 fl.; Ioan'a Strejénu, econ. din Dumitz'a 1 fl.; Stefanu Poppu, vice-protopopu din Mihalti 1 fl.; Veronic'a Decénu, económa din Mihalti 1 fl.; Dabart'a Petri, econ. din Cisteiu 1 fl.; Pop'a Mihaila, econ. din Cisteiu 1 fl.; Anc'a Todoru, económa din Totoiu 1 fl.; Gligoru Dochiu, econ. din Totoiu 1 fl.; Bogdanu, Chiforu, economu din Totoiu 1 fl.; Cosm'a Ioanu, economu din Drâmbariu 1 fl.; Ioanu Mitrofanu, economu din Hăpri'a 1 fl.; Comanu Petru, economu din Dumitra 1 fl.; Potoia Petru, economu din Mihalti, 1 fl.; Banchesi Petru, econ. din Mihalti 1 fl.; Nutiu Decénu, econ. din Mihalti 1 fl.; Iosifu Petrascu, econ. din Drâmbariu 1 fl.; Cosm'a George econ. din Drâmbariu 1 fl.; Magd'a Gligoru, economu din Drâmbariu 1 fl.; Magd'a Stefanu, econ. din Drâmbariu 1 fl.; Munténu Tom'a, econ. din Straj'a 1 fl.; Tom'a Silvasianu, economu din Cisteiu 1 fl.; Avramu Petru, economu din Cisteiu 1 fl.; Bedelénu Somca, econ. din Mihalti 1 fl.; Maximu Popescu, econ. din Totoiu 1 fl.; Marcu Vasile, econ. din Cisteiu 1 fl. totalu fl. 74.—

Prin list'a Nr. 70 a lui P. Cosm'a, prin colectantulu Alemanu Dancasiu din Resinari:

Ioanu Cichindelénu, economu din Resinari 1 fl.; Iosifu Giurcoiu, economu din Resinari 1 fl.; Comanu Giurcoiu, economu din Resinari 1 fl.; Bucuru Costicea, economu din Resinari 50 cr.; Bucuru Tomescu, economu din Riu Sadului 1 fl.; Munténu Vasile, economu din Riu Sadului 1 fl.; Maniu Capot'a, economu din Resinari 1 fl. totalu fl. 6.50

Lature . fl. 226.—

Transportu . fl. 226.—

Prin list'a Nr. 71 a lui P. Cosm'a, prin co-
lectantulu Johann Altrichter din Sibiu:

Vasile Ioanu Ludosianu, economu din Buzdu
1 fl.; Vasile Sèrbu, economu din Ocn'a 1 fl.; Va-
sile Comsi'a, economu din Cenade 1 fl.; Ilie Si-
mionu, economu din Cenade 1 fl.; Danu Bârzanu, e-
conomu din Cenade 1 fl.; Pavelu Far'a, economu
din Cenade 1 fl.; Ioanu Olariu, economu din Ce-
nade 1 fl.; Ioanu Ocnicu, economu din Sibiu 1 fl.;
Neculae Piscu, economu din Ludosiu 1 fl. totalu fl. 9.—

Prin list'a Nr. 72 a lui P. Cosm'a, prin co-
lectantulu Ioanu Stoia, economu din Ocn'a:

Ioanu Stoia, economu din Ocn'a 1 fl.;
Ioanu Pop'a, economu din Ocn'a 1 fl.; Ilie Luc'a, e-
conomu din Ocn'a 1 fl.; Pavelu Topàrcènu, economu
din Alamoru 1 fl.; Teodoru Hulpusi, economu din
Alamoru 1 fl.; Dumitru Berghea, economu din Ala-
moru 1 fl.; George Ciortea sen., econ. din Ocn'a 1 fl.;
Savu Pop'a (Catana), economu din Ocn'a 1 fl.; Ioanu
Vacariu, economu din Ocn'a 1 fl. Mari'a S. Dra-
ghici, económa din Ocn'a 50 cr.; Constantinu Cri-
stea, economu din Ocn'a 1 fl.; Achimu Pop'a, eco-
nomu din Ocn'a 1 fl.; Lazaru Sioim'a, economu din
Ocn'a 1 fl.; Lazaru Moldovanu, economu din Ocn'a
1 fl.; Simionu Dorc'a, economu din Lómnesi 1 fl.;
Simionu Oprisoru, economu din Ocn'a 1 fl.; Ioanu
Luc'a, economu din Ocn'a 1 fl.; Saft'a Rosiu, econ-
óma din Ocn'a 1 fl.; Ioanu Fratila, economu din
Ocn'a 1 fl.; Ioanu Crisboiu, economu din Ocn'a 1 fl.;
Dumitru Stoe, economu din Ocn'a 1 fl.; George
Moldovanu, economu din Ocn'a 50 cr.; George
Pred'a, economu din Ocn'a, 1 fl.; Ioanu Topàr-
cènu, economu din Ocn'a 1 fl.; Iacobu Solomonu,
economu din Lómnesi 1 fl.; Maftè Haderu, economu
din Armeni 1 fl.; Neculae Muntènu, economu din
Ocn'a 1 fl.; Savu Apolzanu, econ. din Ocn'a 1 fl.; Ioanu
Luc'a, econ. din Ocn'a 1 fl.; Iacobu Moldovanu, econ.
din Ocn'a 1 fl.; Ioanu Vasii, econ. din Ocn'a 1 fl.;
George Dejanu, economu din Ocn'a 1 fl.; Neculae
Cojocariu, economu din Ocn'a 50 cr.; Kopandi Ist-
ván, econ. din Ocn'a 1 fl.; George Pàrti'a, econ.
din Ocn'a 50 cr.; Samoila Crèsnicu, economu din
Alamoru 1 fl.; Vasile Floc'a, econ. din Alamoru 1 fl.;
Ioanu Baltesi, econ. din Ocn'a 1 fl. totalu fl. 36.—

Prin list'a Nr. 73 a lui P. Cosm'a, prin co-
lectantulu Iuliu Danu din Fagarasiu:

Neculae Barbatu, parochu din Siarcaiti'a 1 fl.;
George Bonti'a, economu din Coman'a sup. 1 fl.;
Ioanu Hèrtiogea, economu din Hersieni 1 fl.; George
Suilea, economu din Sinc'a noua 1 fl.; Iacobu Is-
trate, economu din Toderiti'a 1 fl. totalu fl. 5.—

Prin list'a Nr. 74 a lui P. Cosm'a, prin co-
lectantulu Mihai Sierbanu din Szegedinu:

G. Sierbanu, adv. din Nadlacu 1 fl. totalu fl. 1.—

Prin list'a Nr. 75 a lui P. Cosm'a, prin co-
lectantulu Haritonu Prescurea din Cinculu mare:

Ioanu Bonea, invetiatoru din Cinculu mare 1 fl.;
Andreiu Potologea, economu din Cinculu mare 1 fl.;
Neculae Ioanesi, sen., econ. din Cinculu mare 1 fl.;
Simionu Lațcu, econ. din Cinculu mare 1 fl.; totalu fl. 4.—

Prin list'a Nr. 76 a lui P. Cosm'a, prin co-
lectantulu Dionisie Romanu din Mediasiu:

Andreiu Huruben, economu din Barn'a 1 fl.;
Ioanu Muntènu, parochu din Agàrbici 1 fl.; Onu
Dordea, economu din Hasiagu 50 cr.; Neculae Ha-
darneu, economu din Mediasiu 50 cr.; Patrichie

Lature . fl. 281.—

Translature . fl. 281.—

Popoviciu, economu din Ibisdorfulu sas. 1 fl.; Ne-
culae Hilc'a negru, economu din Veseudu 1 fl.;
Pantimonu Muntènu, economu din Bratei 50 cr.;
Alexandru Todoru, economu din Mediasiu 1 fl.;
Ioanu Aldea, economu din Mediasiu 1 fl.; Ioanu
Mihu, economu din Bratei 1 fl.; George Flesieriu, e-
conomu din Copsi'a mare 1 fl.; Iosifu Suci, pa-
rochu din Magarei 1 fl.; Dumitru Funariu, economu
din Bratei 1 fl.; Ioanu Rusu, economu din Mediasiu
1 fl.; Anic'a Pop'a, económa din Boziasii 1 fl.; Ioanu
Pareu, economu din Ibisdorfulu sas. 1 fl.; Nastaila
Calborènu, economu din Dupusdorfu 1 fl.; Ioanu
Bloc'a, econ. din Bórt'a 1 fl.; Neculae Bursanu, e-
conomu din Copsi'a mare 50 cr.; Ioanu Ciungaru, eco-
nomu din Copsi'a mare 1 fl.; Mari'a Todea, económa
din Mediasiu 1 fl.; Dumitru Nistoru, economu din
Chesleru 1 fl.; Neculae Rozoru, economu din Sáros
1 fl.; Sandu Pologea, economu din Craciunelu 1 fl.;
Pavelu Puscasi, economu din Dupusdorfu 50 cr.;
Mari'a Haidu, económa din Chesleru 1 fl.; Ann'a
Calborènu, económa din Chesleru 1 fl.; Floric'a
Sierbanu, económa din Chesleru 50 cr.; Neculae
Luc'a, economu din Chesleru 1 fl.; Achimu Suci,
economu din Chesleru 1 fl.; Matei Mohanu, economu
din Chesleru 1 fl.; Ioanu Parau, economu din Chesleru
50 cr.; Ioanu Pop'a, economu din Chesleru 1 fl.; Ste-
fanu Deacu, economu din Ibisdorfu 50 cr.; Chir'a Go-
zanu, econ. din Mediasiu 1 fl.; Achimu Pop'a, econ
din Dupusdorfu 1 fl.; Laurentiu Luc'a, econ. din Me-
diasiu 50 cr.; Achimu Moldovanu, econ. din Buzdu
fl.; Ioanu Caramidaru, economu din Agàrbiciu 1 fl.;
Chirionu Muntènu, econ. din Ibisdorfu 1 fl.; George
Popp'a, econ. din Ibisdorfu 1 fl.; N. Doctoru, pro-
prietariu din Ibisdorfu 1 fl. totalu fl. 37.50

Prin list'a Nr. 77 a lui P. Cosm'a, prin co-
lectantulu Ioanu Todoranu din Barbateni:

Petru Cretiu, econ. din Barbateni 1 fl.; George
Betrènu, econ. din Barbateni 1 fl.; Ioanu G. Mariescu,
econ. din Barbateni 1 fl.; George Timisianu, econ.
din Barbateni 1 fl.; Constantinu Mariescu, economu
din Barbateni 1 fl.; Petru Lungu Boeriu, economu
din Barbateni 1 fl.; Stefanu Manescu, econ. din
Barbateni 1 fl. totalu fl. 7.—

Prin list'a Nr. 78 a lui P. Cosm'a prin co-
lectantulu G. Popescu, din O. Toplitz:

Chirila Sburcea, econ. din O. Toplitz 1 fl.;

Prin list'a Nr. 79 a lui P. Cosm'a, prin co-
lectantulu Ioanu Jurca, din Rovasielu:

Ioanu Frațila, econ. din Ghiasa inferióra 1 fl.;
Telea Aronu, econ. din Worumloch 1 fl.; Ioanu
Nistoru Pop'a, econ. din Siálcau 50 cr.; Pavelu Rosiu
economu din Siálcau 1 fl.; Ioanu P. Vladu, parochu
1 fl.; Basilu Bel'a, invetiatoriu din Rovasielu 1 fl.;
Mateiu Herciu, economu din Siálcau 1 fl.; Pavelu
Iromu, econ. din Bui'a 1 fl.; Neculae Stoianu, econ.
din Rovasielu 1 fl.; Ioanu Manu, econ. din Selcanu
Ioanu Ittu, econ. din Ghiasia sup. 1 fl. Vasile Stanila
econ. din Sialdorfu 1 fl.; Ioanu Hotia, econ. din
Zlagn'a 1 fl.; Moise Oprènu, econ. din Ghiasa
super. 1 fl.; Ioanu Silvestru, econ. din Vecerdu 1 fl.;
Comun'a Siálcau 1 fl.; Tóderu Tanase, econ. din
Ghiasia inferióra 1 fl.; Ioanu Maniu, economu din
Sialdorfu 1 fl.; N. Floc'a econ. din Mighindola 1 fl.;
Ioanu Craciunu, economu din Bui'a 1 fl.; Danu
Oprènu, econ. din Ghiasia sup. 1 fl.; Ioanu Sav'a,
econ. din Ghiasia sup. 1 fl.; Horvath Carolu, cojo-

Lature . fl. 325.50

Transportu . fl 325.50

cariu din Ghiasia sup. 1 fl.; Teodoru Pârvu, econ din Ghiaja sup. 1 fl. totalu fl. 23.50

Prin list'a Nr. 80 a lui P. Cosm'a, prin co-lectantulu Ambrosiu Bersanu din Hatiegu:

Feyér Pantilie, econ. din Nucsiór'a 1 fl.; Lunca-
vitia Ioanesi, econ. din Ciul'a mica 1 fl.; Ioanu Moconiu,
econ. din Ciul'a mica 1 fl.; G. Andrisiu, econ. din Re-
chitór'a 1 fl.; G. Iovanescu, econ. din Rechitór'a 1 fl.;
Ioanu Ilyoiu, econ. din Rechitór'a 1 fl.; Ioanu Tyerl'a,
econ. din Rechitór'a 1 fl.; Pascu Moldovanu, econ. din
Kernesdi 1 fl.; Tenase Novak, econ. din Rechitór'a
1 fl.; Mari'a Sandu, econ. din Rechitór'a 1 fl.; Salomi'a
Andrisiu, econ. din Rechitór'a 1 fl.; Fenie Onescu, econ.
din Rechitór'a 1 fl.; I. Radoni, econ. din Rechitór'a
1 fl.; P. Groz'a, econ. din Gauricea 1 fl.; G. Gru'i'a,
econ. din Vâlcele rele 1 fl.; Filipu Opulesculu, econ.
din Rechitór'a 1 fl.; Ioanu Radu, economu din
Baiti'a 1 fl.; Petru Neculae, economu din Kernesdi
1 fl.; Mari'a Palu, económa din Totesdi 1 fl.; Cra-
ciunu Onescu, economu din Rechitór'a 1 fl.; Ioanu
Oprisi'a, economu din Barbatenii sup. 1 fl.; Gavriila
Coamba, economu din Barbatenii sup. 1 fl.; Ioanu
Manescu, economu din Barbatenii sup. 1 fl.; Ioanu
Floronescu, economu din Barbatenii sup. 1 fl.; Ioanu
Vladu, economu din Gauricea 1 fl.; Mihai Paunu,
economu din Paucenesdi 1 fl.; Matei Lupu, economu
din Rechitór'a 1 fl.; Ioanu Purcelu, econ. din Tustia
1 fl.; Teod. Pascu, econ. din Vâlcele rele 1 fl.; P.
Florincasi, econ. din Alsofarkadinu 1 fl.; N. & P.
Cotanu, econ. din Farcadin inf. 1 fl.; Craciunu
Munza, econ. din Varalya 1 fl.; Stef. Brebanu, econ.
din Macesd Petrosieni 1 fl.; I. Iovanescu, econ.
din Vârhely 1 fl.; Ioanu Munteanu Stancincu, econ. din
Vârhely 1 fl.; Iosofu Munténu, econ. din Sacelu 1 fl.;
Ioanu Russu, econ. din Merisioru 1 fl.; Ioanu Pe-
trescu, econ. din Also Felsó Nyiresfalva 1 fl.; Moise
Baik, econ. din Baiti'a 1 fl.; Luncavitia Samu, econ.
din Lunc'a mare 1 fl.; Petru Klepp, econ. din Baiti'a
1 fl.; Silivesteru Kleponiu, econ. din Baiti'a 1 fl.; Moise
Romanu, econ. din Tustia 1 fl.; Lazaru Visoiu, econ.
din Kytiv 1 fl.; Sofi'a Craciunescu, econ. din Kernyesd
1 fl.; Petru Draghici, econ. din Lupeni 1 fl.; Ioanu
Dragoiu, econ. din Lupeni 1 fl.; Ioanu Romanescu,
econ. din Lupeni 1 fl.; Florea Manea, econ. din Lu-
peni 1 fl.; Petru Todoranu, econ. din Rechitór'a 1 fl.;
Ioanu Ilioiu, econ. din Rechitór'a 1 fl.; Ioanu Cim-
poneriu, din Lupeni 1 fl.; Ioanu Motocu, econ. din
Lupeni 1 fl.; Lazaru Filipu, econ. din Lupeni 1 fl.;
Teodoru Paulescu, econ. din Ostrovu 1 fl.; Florinc'a
Morariu, económa din Kernyesdu 1 fl.; Fir'a Moldo-
vanu, econ. din Kernyesd 1 fl.; Danu Purece, econ.
din Kernyesd 1 fl.; Neagu Pascu, econ. din Gonczag'a
1 fl.; Ioanu Becusu, econ. din Lupeni 1 fl. totalu fl. 60.—

Sum'a . fl. 409.—

Sum'a totala fl. 11.001 40 cr.; in obligatiuni 200 fl.; in libele de depuneri 932 fl. 43 cr.

Comitetulu Associatiunei transilvane pentru literatur'a ro-
manu si cultur'a poporului român.

Scóla civila de fete

din Sibiu, sustienuta de Associatiunea transilvana pentru li-
teratur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Apropiandu-se inceperea anului scolastic 1888/9, sub-
semnat'a directiune 'si permite a atrage atentiunea onorabi-

lului publicu romanu asupr'a acestei scóle, care pentru ro-
manii din intregu imperiulu austro-ungaru este unic'a scóla
cu menirea de a da secului femeiescu o cultura mai inalta
si mai alésa si carea prin escelent'a sa organizatiune interna
si esterna, desí functionéza abia numai de doi ani, a isbitutu
a intruni in sinulu ei eleve din tóte partile locuite de romani
si anume nu numai din Ungari'a si din partile transilvane,
dar chiaru si din Bucovin'a si din Romani'a.

In scól'a acést'a se primescu eleve, care au esitu cu suc-
cesu bunu din a patr'a classa primara, sau care, supunendu-se
unui esamenu, potu dovedi, cá posedu pregatirea necesara
pentru scólele civile. Ea are patru classe, cari forméza patru
cursuri anuale de invetiamentu, si pe deasupr'a inca unu cursu
complementaru, menitu de a aprofundá si completá invetia-
mentulu din cele patru classe si mai alesu a da aceluia o mai
pronuntata directiune spre ocupatiunile practice, care le astépta
pe eleve in vietia. Invetiamentulu din obiectele mai impor-
tante se provide in tóte clasele de profesori cu calificatiune
academica

Dotata astfelu cu puteri didactice de o calificatiune
scientifica si pedagogica mai inalta, scól'a civila a Associa-
tiunei a doveditu dejá prin esamenele, ce s'au facutu in ea,
cá e pe cale a se ridicá la inaltimea instituteloru de aceea
categoria din tierile cele mai inaintate. Cu scól'a este im-
preunatu si unu internatu (pensionatu), intocmitu dupa tóte
cerintiele pedagogice si igienice. Scurtu, institutul se pre-
sinta, gratia sacrificiiloru Associatiunei si ingrigirii comite-
tului, sub a càrui eghida functionéza, astfelu, cá elu se póta
corespunde din tóte punctele de vedere inaltei sale missiuni.

Didactrulu (tax'a pentru invetiamentu), ce trebuie se pla-
tésca o eleva pe anu este 20 fl. Earu tax'a anuala pentru
intreținerea, ingrijirea si instructiunea privata in internatu,
este 200 fl., necomputându-se aci timpul feriloru de vara,
pentru care, daca o eleva ar voi a-lu petrece in internatu,
trebuie se platésca 40 fl. Elevele, cari voru se invetie si limb'a
francesa au se mai platésca o taxa de câte un florenu pe
luna. De asemenea au se platésca taxa deosebita si cele ce
voru se invetie la pianu, si anume o eleva luându doue ore
pe septamâna platesce 9 fl. la luna, eara daca se insotiescu
doue, una platesce 6 fl. pe acelasi timpu.

Elevele, cari voru se fia in internatu, au se aduca
cu sine: unu tiolu pe saltea, unu covorasu la patu, doue
perini, 4 fetie de perini, o plapoma, 4 ciarsiafuri (lepedee),
6 stergare, 6 servete, cuțitu, furculitia, lingura, linguritia,
cari tóte remânu proprietatea loru. Afara de acestea fie-care
eleva trebuie se aiba schimburi (albituri) câte o jumetate du-
zina, ciorapi si batiste câte o duzina si incaltiamintea nece-
sara. Elevele din internatu voru avea se-si procure si o uni-
forma, carea inse pe câtu e de cu gustu, pe atâtu e si de
eftina. Alte toalete, ce parintii ar dorí se faca elevelor, inca
se potu face prin mijlocirea directiunei cu pretiuri fórte mo-
derate. Insinuarile pentru primirea in internatu au se se faca
cu câteva zile inainte de 20 Augustu (1 Septembrie), eara
inscrierile voru urmá a se face încependu din 1-a pâna in
5 Septembrie calendariulu nou in institutu la cancelari'a direc-
tiunei (Sibiu, strada morii Nr. 8) dela orele 8—12 inainte
de amédi si dela 3—5 dupa amédi.

Aducendu acestea la cunoscenti'a onorabilului publicu
romanu, subsemnat'a directiune nu póte a nu dá expresiune
viuei sale dorintie de a vedea câtu mai multe romancutie in-
trunite in scól'a Associatiunei, pentru a participá la salutar'a
ei influintia culturala.

Sibiu, 7/19 Augustu, 1888.

Directiunea scólei.